

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KÖLOZSVÁR, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti czikek:	
Gazdák bünei	153
Mit kellene tenni a mokány (szürke-havasi) marha tenyésztésének emelésére? Cs. Lázár László	154
Nézetek a sertéshus értékesítését illetőleg. Demeter Andor	155
Tárca:	
A mi fehér asztalunk. Incubus	154
Kisbetegek közlemények	156
Irodalmi szemle:	
Hazai lapokból. —r. —z.	156
Külföldi lapokból. z.	157
Egyleti élet	
Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” közgyűlése.	157
A sepsiszentgyörgyi gazdaértekezlet.	158
Vegyes közlemények	158
Közgazdaság, üzlet, forgalom	160
Hirdetések	

Gazdák bünei.

A magyar gazda urnak született. Ha azt akarnók kimutatni, ezen uraskodási hajlama honnan ered, hogyan vált vérvé, igen messze kellene visszalopozni a történelem könyvében. Elégedjünk meg azzal, hogy annak nagy és fényes történelmi múltja van. Eredete rég letűnt századok homályában vész el. Fejlődése össze van forrva a nemzet életével.

Ámde ezen ősi uraskodásnak maga a nemzet nemessége határt szabott, sőt annak egy nagyszerű temetést is rendezett akkor, a midőn az urra lehetés ingyen eszközeiről lemondott, több, mint félszázad előtt kimondván, hogy legyen egyenlőség.

A nagyuri gavalérságnak és hazafias áldozatkészségnek valóban ez volt a netovábbja s igen szép betetőzés, a melylyel az alapot, a nélkülözhetlen eszközöket: ingyen munkát, dézmát s több más kiváltságait feláldozta, ajándékolta odadobta a jobbágyoknak, a szegény, elnyomott földmives népnek.

De ezzel azután egyszerre végeszakadt az addig szilárd alapokon nyugvó uri életnek. S elkövetkezett a számítás, szorgalommal párosult komoly munka ideje. A kik az uri hajlamokról lemondani, s azzal, hogy ezután már dolgozni kell, ha helyüket, mint mezőgazdák megállani akarják, hamarosan megbarátkozni nem tudtak, azok elvesztek, letűntek a nagy gazdasági átalakulás által eredményezett létérti küzdelem színteréről.

Az imént letűnt félszázad e tekintetben igen sok tanulságot rejt magában. Hány meg hány nemesi Curia cserélt gazdát ezen idő alatt; hány meg hány földbirtokos család jutott azon kényszerhelyzetbe, hogy az ősök által évszázadokon át birt földbirtoktól meg kellett válnia?!

Azt hinnők, a sok intő példa, a temérdek szomorú tapasztalat közrehatott arra, hogy az utódokban egy olyan gazda-generációt neveljen, a mely szakítva az ősi tradíciókkal, a megváltozott viszonyokkal megalkudott, a kor követelményeinek megfelelően átfőmálódott s újjászületésében saját létérdekeit biztosítva és kiépítve bátran szembezállhat a gazdasági fejlődés hullámveréseivel Fájdalom, ez nem így van!

A való élet objektív szemlélete, részrehajlás nélküli alapos vizsgálata arról győz meg, hogy egy fél évszázad telve keserű tapasztalatokkal, elrettentő példákkal nem volt elég az öröklött uri hajlamok kiirtására. A magyar gazda ma sem bír lemondani az urra születés előjogáról Ténykedéseiben még ma is első sorban az Úr nyilatkozik meg benne, s csak másod sorban, alárendelt formában érvényesül a gazda.

Kérdem: helyesen van-e ez így? Feleletet nyerünk erre, ha disztinváljuk az ur és a gazda fogalmát. Előbbit a nálunk szokásos jelentkezésében, utóbbit valódi értelmében. Költekezik észszerű számítás nélkül, hódol költséges nagyuri passzióknak, léha kedvteléseknek, a gazdálkodással járó fáradságos, komoly munkától iszonyodik, okszerű takarékoságról fogalma nincs, méltóságán aluliaknak tartja és undorodik mindattól, a minek üzlet-szaga van. Ez az Úr!

Tulhajtott igényeket, erejét meghaladó költekezést nem ismer, szigorúan takarékos, minden intézkedését számítás előzi meg, semmi munkától vissza nem riad, gazdaságát üzletnek tekinti s minden ténykedésében az üzleti érdek vezet. Ez a gazda!

Össze nem egyeztethető hajlamok, egymással homlokegyenest ellenkező törekvések.

A gazda-fogalom kizárja az uri hajlamokat. Gazda és ur a vázolt értelemben egy kap alatt egy és ugyanazon személyben nem férhetnek meg, egymásnak kérlelhetlen ellenségei.

Tehát vagy lerázza magáról az urhatnás kárhózatós nyűgét s marad gazdának, vagy ha azt tenni nem képes, s az ur tulsulyra jut, akkor ideig-óráig vergődik még benne a gazda, de nemsokára végkép elbukik s megsemmisülésében magával rántja az urat is. Ekkor aztán nincs többé sem ur, sem gazda. De megszületik az uri szocialista. Mert, a mint — hála Isten talán már csak volt paraszt szocializmusunk, épen úgy volt és van uri szocializmus is. Csakhogy míg amott a nagy tömeg által felszínre hozott vezérelv a földosztás volt, addig itt elszigetelt megnyilatkozásban a hivatal-osztás felé indul meg a hajsza.

A kire nem illik, ne vegye magára, de való tény az, hogy bünt, súlyos bünt követ el önmaga, a társadalom, a haza ellen az a

gazda, a ki a hozzá nem illő uri hajlamokat megzaboláznai, leküzdeni nem képes. Bünt követ el, mert míg egyfelől saját ekszisztenciáját könnyelműen áldozatul dobja az urhatnás örögeinek, másfelől a társadalom, a haza, a közjólet emelése, előmozdítása iránti legszentebb kötelessége ellen vét.

Nem mondja azt senki, hogy darócot öltson, maga szántson, vessen. De legyen első sorban és mindenek felett gazda s csak azután, a valódi gazda által megszabott határon belül és egy nemesebb értelemben engedje magában az urat megnyilatkozni.

Közös érdekek ápolása, előmozdítása, védelme közös tevékenységet igényelnek. A mi az egyesnek nehéz, sőt kivihetetlen, közös cél felé törekvő, együttmunkáló többeknek az csak játék leend. A ki az angol, a német vagy épen az amerikai gazdáknak azon tevékenységét, együtttérzését, lelkes együttműködését habár csak leírásokkal is megismeri, melyet mindnyájukat közelről érintő közös érdekek megvédése, diadalra juttatása szempontjából kifejtene, megismeri azon áldáshozó, nagyszerű eredményeket, a melyeket ily uton elérni képesek s összehasonlítást tesz a mi viszonyainkkal, megfoghatatlannak, teljesen érthetetlennek kell tartsa azon rideg közönyösséget, nembánomságot, melylyel gazdáink viseltetnek minden iránt, a mi közös ápolást, összetartó együttmunkálást igényel.

Nevezett államokban, ha valamely a gazdák érdekeit sértőnek vélt bármily irányú jelenség vagy körülmény nyomul előtérbe, a gazdák sűrű tömege, mint egy ember áll fel ügyük védelmére, gyűléseket tart, küldöttségeket meneszt, tüntetéseket rendez, e közben lelkesedése határtalan s nincs nyugta, míg cél nem ér. Nálunk, ha képviselőválasztásról, politikai színezetű összejövetelről van szó, ott találjuk a gazdát is. Ez esetben nem ismer fáradalmas utat, nagy távolságot, idővesztést. Karakterünk az erős politikizálási hajlam. De ha saját létérdekeit érintő mezőgazdasági közügyben kell csak egy lépést is tennie, állig begombolkozik, restel hazulról kimozdulni, sürgős teendőkre hivatkozik, szóval a közönyösség köpenyegébe burkolódik.

Minek törődjem én, majd elvégzi más. Ott a kormányhatóság, tegyen az. Így gondolkozik.

A közös érdekek istapolására hivatott gazdasági egyletek, gazdakörök s más nemes célú nem nagy számú gazda-társadalmi intézményeink tagjait kötéllal kell fogni, azok választmányi- és közgyűlésének ülés-termei konganak az ürességtől s igen sok esetben egy-egy lelkes vezető egyéniség önfeláldozó tevékenységét, minden befolyását latba kell vetnie, hogy a részvétlenség, közönyösség bénító akadályait bár némileg elhárítva a feloszlás, megsemmisülés veszélye elkerülhető legyen.

A legjobb magvak legolcsóbb beszerzési forrása

MAUTHNER ÖDÖN

(28.)

herceg Ő kir. Fensége udvari szállítója magkereskedése

BUDAPESTEN, VI. Andrásy-út 23-ik szám. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

cs. és kir. udvari szállító, József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója, a román király Ő Fensége udvari szállítója. Ferdinand bolgár fejedelem Ő kir. Fensége udvari szállítója, a szerb király Ő Fensége udvari szállítója, Fülöp szász coburg-góthai

A szintén közös érdekek szolgálatában álló gazdasági szaklapokat, a mi gazdáink zöme nem pártolja, nem járhatja, úgy, hogy némely ilyen szaklap sokszor áldozatok árán alig képes magát fenntartani. Politikai újságra igen, de már a saját szakmája ügyeivel foglalkozó lapra nem telik. Így aztán persze a haladás, a gazdasági fejlődés jelenségeivel, újabb vívmányokkal megismerkedni, azokat javára fordítani nincs alkalmunk. Más államok gazdái, nem hogy szaklapot ne járattatnának, de dolgozó asztalukon ott találjuk még a kísérleti állományok közlönyét is s ezzel a tudományos buvárlatok eredményeit első forrásból megismerni s javukra felhasználni képesek. Hány intelligensnek tartott gazda van nálunk, ki azt sem tudja léteznek e egyáltalában s mire jók a kísérleti állományok?

A magyar gazda a közös érdekek tekintetében elzárkózik a külvilágtól. Nem törődik semmivel. Körülrakja magát a közönyösség bástyáival s nincs az a hatalom, mely a részvétlenség, elzárkózottság várából kimozdítsa. Ellensége önmagának.

Sok minden dolgunkban másként állhatnánk most, ha a gazdák közönyös viselkedése helyett a közös ügyek iránti általános érdeklődésnek bármily kis mértéke megnyilatkozott volna. A nehéz kérdéseknek, súlyos gazdasági bajoknak egész sorozata vár ma is irányításra, elintézésre, orvoslásra, melyeket határozottan csakis a gazdatársadalom összetartása, együttérzése, az elszórt erők hatalmas egészszé tömörülése s együttműködése juttathat kedvező megoldásra.

El tehát a közönyösséggel! Vessen számot minden egyes gazda önmagával s ismerje el a közös ügyek iránti érdeklődés, a közös munkásság szükségességét s tartsa azt legszentebb kötelességének. Ismerje el, hogy saját kárára törekszik, ha nem szakít eddigi elzárkózottságával. S ha ezt beismeri, megfogja találni az utat még a legszerényebb pozícióban is arra, hogy önmagát érvényesíthesse, a közös ügyek ápolásában részét kivehesse.

Csakis így leszünk képesek alapköveit lerakni s felépíteni a gazda-társadalom erős várát, a melyből sikerrel visszaverhetjük ezernyi bajok ostromát s a melynek magaslatáról egy jobb jövő hajnala derenghet le reánk.

Legkevésbé sem szolgálhat örömkre, ha bűnököt kell ostoroznunk. De kötelességet teljesítünk akkor, a midőn reámutatunk a veszélyre, mely fenyeget, ijesztő módon közelít s okvetlenül el fogja söpörni a magyar gazdát, ha nem szakít az uri hajlamokkal, a közönyösséggel.

Mit kellene tenni a mokány (szürkehavasi) marha tenyésztésének emelésére?

Erdély legzordonabb és legterméketlenebb hegységein tenyésztett mokány marha, koponya-alakulatát tekintve, a bos taurus primigenius eredetű fajták csoportozatához tartozik, ép úgy, miként erdélyi-magyar fajtánk is.

Ha elfogadjuk azon véleményt, hogy az erdélyi-magyar fajt honfoglaló őseink hozták be, úgy bátran tekinthetjük a mokány-fajt Pannonia ősmarhájának. Mert több mint valószínű, hogy míg az ország sík, hozzáférhető területein elterjedt szarvasmarha a hódítókkal együtt többször is változott, addig a járhatlan, félreeső hegyeket népesítő mokány marha — védve ezen területek hozzáférhetlensége által — őshazáját megtartotta.

A mokány marha szőre többnyire szürke, de ennek aztán minden árnyalata képviselve van egész a feketéig; teste kicsiny, feje a testhez viszonyítva elég arányos; nyaka többnyire keskeny (hegedü-nyak), csekély lebenyvel; háta elég hosszú, de nem mindig elég széles; a horpaszok sokszor nagyok, a csipők kiállóak, a far gyakran csapott; a has sokszor lecsüngő (rossz tartás jele); a mellkas rendszeren elég mély, de nem mindig elég széles, a lábak állása kivált a hátsóké gyakran kifogásolható, de a körmök többnyire kitünők.

Erőkifejtés dolgában a mokány összes fajrokonai között első helyen áll: mert testsúlyához viszonyítva nemcsak a legnagyobb terület képes elhuzni, hanem hosszú uton is a leggyőzősebb. Es megteszi azt, a mit a világ egyetlen ökre sem csinál utána, hogy: járhatlan meredélyeken szikláról-sziklára kapaszkodik az utánna aggatott fenyőtönkkel, a mely lépésről-lépésre a kiálló kőbe ütődve, nagyokat ránt vékony nyakán és ha százszor rántja vissza a tönk, ő százszor indít ismét gazdája szavára!

Tejelés tekintetében is igen jó; mert az ápolást és elfogyasztott takarmányt véve, a mokány tehén igen sok és jó tejet ad.

Hízékonyságát illetőleg a mokány marha elég jó, mert ha egy kis jó legelőhöz jut, gyorsan feljavul. Teljes kihizásról természetesen itt szó sem lehet.

Ritka jó tulajdonsága még ezen marhának, hogy hustartó, azaz: a sok hajszolás és gyenge gondozás dacára teste egy bizonyos teltséget, gömbölyűséget megtart.

A mokány marha tenyésztői (ha ugyan szabad őket így nevezni) a legszegényebb,

legigénytelenebb, szóval a kultura legsó fokán álló lakosságát képezik hazánknak.

Természetes, hogy ilyen nép kezén csak a legedzettebb, legigénytelenebb marhafaj tarthatta fenn magát. És valóban ezen nélkülözhetetlen jó tulajdonságok a legnagyobb mértékben meg is vannak a mokányban. Ezek teszik őt képessé — sovány kosztját a hóról szedegetve — az egész telet szabadban tölteni.

Bátran elmondhatjuk, hogy a mokány marha edzettség és igénytelenség dolgában mindjárt az iramszarvas után következik.

Mindenkinek feltűnhetett, a ki megfordult a mokány marha tenyésztő területén, az a sok elcsenevészedett hegedünyaku, szűk mellű, csapott faru és gacsos hátsólábu állat a mi itt előfordul.

Mindezen hibák jórészt onnan erednek, hegy a tenyészállatokat egyáltalán nem választják meg. Sőt apaállatokat — mondhatni — nem is tartanak, hanem a legelőkön szelvényben az ökörnek nem való, 1—2 éves borjuk fedeznek.

Azt mondtam „ökröknek nem való“! Igen. mert a jó, ökörnek való borjukat a nép kihéréli, hogy azokból pénzt lánson; mert a mig egy jobb tehén, vagy bika alig értékesíthető 30—40 frttal, addig egy pár jobbacska ökör 140—160 frtot biztosan behoz. Ezen kívül az ökör, mint igás állat is nélkülözhetetlen, mig a bikatartás nem jövedelemmel, hanem igen sok bajjal jár.

Igy tehát érthető és természetes, hogy a nép jó ökör után törekedve, a borjuk javát kihéréli és csak a selejtesit hagyja meg bikának, mondván: „hiszen attól is csak borjut vetnek a tehenek“!

Tudvalevő dolog, hogy ha a jó bikák tartását a népre nézve jövedelmezővé lehetne tenni, úgy kézzel-lábbal igyekeznének mielőbb jó bikákra szert tenni.

Tekintetbe véve a felsoroltakat, ki kell mondanunk: 1. Hogy a mokány marha érdekében sürgősen tenni kell. 2. Hogy a teendők megállapításánál főfontosságúnak kell tekinteni, a meglévő jó tulajdonságok megőrzését. Röviden: tegyük a mokány marhát egyöntetűvé, nagyobbá és jőtestalkatúvá (ezzel hízékonnyabbá is tettük); de őrizzük meg edzettségét, igénytelenségét és tejelőképességét.

Ezen kitűzött célunk megközelítésére legbiztosabb utnak az észszerűen vezetett beltenyésztést gondolom. A keresztezéssel való javítást egyelőre csak szűkebb körben kísérletezésre szorítanám.

Elvitázhatatlanul a legsürgősebb teendőt

TÁRCZA.

A mi fehér asztalunk.

Egyszer rám bízta egy szemüveges, nagy haju német urat, hogy kalauzoljam kis városunkban. De úgy, hogy sok mindent lánson és jó véleménynyel legyen rólunk. Jó német bácsi volt, a kinek minden tetszett. De két dolog különösen. A paprika, a miről azt hitte, hogy mindentől jó és a bankett, a miről nem tudta, hogy mitől jó. Valóságos paprikomániába esett és annyi paprikát vásárolt össze, a mi cinőberpirosra fogja majd fősteni fatornyos hazája fehér leveseit és berántatlan főzelékjeit egy jó emberöltőre. Hanem a bankett! Hja a bankett! »Ha önök beszélni akarnak, miért nem maradnak a zöld asztalnál, ha pedig enni akarnak, miért beszélnek a fehérasztalnál?« kérdé, miután az x²-ik banketten vett részt. Nem magyaráztam meg neki, hanem mindjárt fölálltam és »száultam hozzá«, vagyis egy toasztban elmondtam, hogy ez a magyar ember ősi tulajdonsága. Ő ugyan ettől semmivel sem lett okosabb, de én megmenekedtem attól, hogy sarokba szorításom miatt kedves vendégemnek azt kelljen mondani, hogy »mégis hunczuta a német.«

Ez mind eszembe jut most, hogy visszamlékszem a mi bankettünkre. Az Erdélyi

Gazdasági Egylet közgyűlése után, virágvasárnapján volt ez a bankett. A verőfényes tavaszi nap aransugarai . . . Pardon, dehogyis. Oda-künn szép lassan esett az eső s mi a közgyűlés után jó kedvvel mentünk át a Nagy Gábor »központi« szállójába. Jó kedvvel mondom, mert mulatozásra, bankettezésre nincs jobb idő a rossznál. Már mint nekünk gazdaembereknek. Az eső esik, nem lehet dolgozni a földeken: ez a gazda ünnepnapja. És mi ünnepeltünk is. Minden nagy eseményt megelőző valami várakozásteljes állapot. Nagy tettek előtt az agyunk fő, izgalom előtt a szívünk dobog, a bankett előtt való várakozásnál a gyomornak jut a várakozás kifejezése. Ő nem, az nem igaz, hogy 24 órája nem ettem, hogy csak többet chessem ma. A dolognak az a hübnérje, hogy minden bankett legalább egy órával később kezdődik, mint a hogy tervezik s a végét nem is tervezik, lévén az a jó isten dolga. De hát még a kezdet kezdetén vagyunk csak. A várakozásnál. Egy újságíró barátom azon tündöklik, hogy milyen csodálatos az emberi szervezeten berendezése. Ha kettőre tűzik ki az ebéd idejét, gyönyörűen elvárakozik addig, de ha tizenkettőre és a leves még negyed egykor nincs az asztalon, a gyomor követelődzőbb mint az a tót, a kit a házukba fogadunk. De a mint mindennek vége, úgy kezdete is szokott lenni mindennek. A leves az asztalon volt, s mi mohó

kéjjel szürcsöltük, egymásra nem nézve, egymást nem hallgatva (az is igaz, hogy ez ünneplés pillanatban nem is beszélt senki) s a kanalat csak akkor tettük le, mikor a derékszögben fölállított tányér sem adta a levelet.

A helyek nem voltak kiczédelázva. Eh, minek is az! Itt nem történhetett az meg, hogy Freifrau von und zu Schossberg nem akar a mexikói nagykövet mellé ülni. Mindenki oda ült, a hova jól esett és mégis, vagy talán éppen ezért a publikum szímmetrikusan helyezkedett el. Az asztalfőn a nagyfejúek. Tőlük jobbra a vének sora, balra az ifjú óriások ültek és ettek. Mondom, így ültek holott senki se rendezte ezt így.

Most már körülnézhetünk. Az én kimondhatatlan nevű, piros-pozsgás képű, szép bajuszu szomszédom és az arany óraláncos vis á vim (erre találjon jó szót Simonyi vagy Ballagi) már barátkozának. Mindenekelőtt kisütötték, hogy az egyiknek van egy öcsese s a másiknak egy sógora. Azután kölcsönös megállapodás útján elhatározták, hogy mind a ketten Szamosújváron diákoskodtak. És végül az sült ki, hogy iskolatársak lehettek volna. S ez elég lett volna a barátkozásra. De az egyik praesumptiv bruder szidni kezdte az örményeket. S a másik praesumptiv testvér éppen örmény volt. De azért mégis összebruderkeztek. Így legalább fesztelenebbül szidhatta az egyik az örményeket, a másik a nyelvtörő nevek fonctikáját.

kell, hogy képezze a megfelelő számú és milyenségű apaállatokról való gondoskodás. Ennek a legtermészetesebb útja az lenne, ha magát a népet ösztönözzük jó bikák tartására, azaz: *tegyük a bikatartást jövedelmezővé.*

Erre két utat látok:

1. Az önszegély útja lenne az, ha szabályrendeletileg kimondanók, hogy a községi előjáróság által minden tehén után évenként — mondjuk — egy korona bikadij szedendő be. Az így begyűlt összeg aztán — a bika-vizsgáló bizottság ítélete szerint — mindig azon gazdának lenne (felelősként tavaszszal és ősszel) kifizetendő, a ki községében a legmegfelelőbb bikát tartja.

2. Tekintetbe véve a nép szegény voltát, talán még célravezetőbb lenne, ha állami hozzájárulással minden bikavizsgálat alkalmával a megfelelő bikák tulajdonosai 30-40 korona jutalomban is részesülnének. Es ugyancsak ezen vizsgálatokkal kapcsolatosan, évenként üsző- és tehéndíjazások is tartatnának.

Ezek lennének a legolcsóbb és a legegyszerűbb utak, a melyek bármelyikén haladva, bizonyos, hogy pár év alatt nem csak kellő számú jó bika lenne a nép kezén, hanem a nép, a folytonos ösztönzés hatása alatt, a marhatenyésztés terén is haladna valamiképpen — a mire pedig a legnagyobb szüksége van. Ha — és ettől a „ha”-tól függ az egész siker, — a bika-vizsgáló bizottságok kellő szakértelemmel és kellő lelkiismeretességgel fognak hivatásuknak megfelelni. Mert világos, hogy az egész tenyésztés irányítása és egyöntetűvé tétele hatalmukban lesz.

Minden bizonynyal 3-4 évre lesz szükség, míg a nép a bikatartás ügyét egészen kezébe veszi. Hogy ezt az időt se veszítsük el, célszerűnek látnám mielőbb a szükséges bikaborjukat a néptől összevásárolni és azokat felnevelve, nyaranta a bika hiányban szenvedő havasokra kiadni.

A legelő-idény végével ezen bikák ismét össze lennének szedve és kiteleltetve. Magától értetődik, hogy ezen bikatelepek csak ideiglenes jellegűek és létszámuk oly arányban lenne apasztandó, a milyenben a nép a bikatartást saját kezébe veszi.

Egy ilyen bikatelep felállítására legcélszerűbb lenne valamelyik vállalkozó birtokossal szerződni, a ki aztán alávetné magát a gazd egylet, vagy mezőgazdasági bizottság ellenőrzésének.

Ezeket kívül kellene még a mokány marha tenyésztés-területén legalább két pepinériát is állítani 30-40 mokány tehénnel, a melyek részben tiszta vérben, részben keresz-

tezéssel tenyésztetnének. Keresztezésre igen alkalmasoknak tartom a montafuni bikákat. Ezen fajta úgy edzettsége, mint jó honosulási képessége, tetszetős külseje és igazhatósága is első sorban ajánlják.

Ezen pepinériák felállítását, szintén szakavatott, vállalkozó birtokosokra biznám; a kik ezért bizonyos subventióban részesülnének. Fődolog, hogy úgy a bikatelepek, mint a pepinériák is a mokány marha tenyésztés-területén létesüljenek; az állatokat pedig az ott szokásos módon neveljék, azaz: a nyarat töltsék a havason, a telet többnyire a szabadban, legfeljebb az éjjeket istállóban. Az ápolás és a növendék marha takarmányozása természetesen javítandó lenne.

Ilyen uton el lenne érve az, hogy az innen kikerülő tenyészállatok edzettség és igénytelenség dolgában mit sem engednének a nép kezén levő anyagnak. És ezekkel egy klíma alatt és egy florán nevelve a félvérek is teljesen beválnának. Ha aztán ezen feltevésem a tapasztalatok által is szentesítve lesz, akkor, de csak akkor lenne itt az ideje a keresztezéssel való nemesítést az egész vonalon megindítani. Remélhetőleg addig a nép is fog annyit haladni, hogy valamivel igényesebb állatokat is képes lesz nevelni. Mert sarkigazság az, hogy az állattenyésztés nívauja mindig párhuzamban emelkedik az illető nép kulturális fejlődésével.

Tehát: előbb neveljünk tenyésztőket és csak azután nemesítsük az állatokat.

Cs. Lázár László.

Nézetek a sertés-hus értékesítését illetőleg.

Azon sok akadály, mely sertés-kivitelünk elé gördül, méltán gondolkodóba ejti a tenyésztőt, miként járjon el áruinak értékesítésénél. A sertés-hus kivitele által némileg meg van oldva a kérdés, de nem teljesen. A magas vármok elviselhetőkké csakis azon esetben lesznek, ha az elérhető árak a vármok nem csak fedezik, hanem ezen kívül még megfelelő jövedelmet is hoznak.

Magasabb árak elérhetését nagyon megkönnyítené, a sertés-hus minél tökéletesebb feldolgozása, vagyis hentes áruk készítése. A hentes ipar hazánkban meglehetősen virágzásnak örvend s egyes vidékek és városok speciális termékekkel is bírnak, melyek közül nem egy világhírnévnek örvend.

A már mégis szűnő sertés-vész, jelzett iparágra is bénítólag hatott olyannyira,

kelni, a harmadik hol elsáppadt, hol kipirult. És e közben folyt a beszéd árja és a bor árja, folyt föltartóztathatatlanul, harczképtelenségig, végkimerülésig. Az egyikben a rutinizott östóztóztót élveztem, a másikban a snájdig szűtőztóztót, megint másokban a drukkoló tóztóztót, a kiról a bankettek lehe nem tudta még lefújni az üdőség himporát.

És akkor azután asztalra került a szerkesztőség saját házi bora! A szemek ragyogtak, az arcok kipirosodtak az isteni nedű és a Gyuri pompás muzsikájának hatása alatt. A bor és a zene szilaj szelleme át és átjárta az embereket, a tóztók langosabbak és tüzesebbek lettek, már gúny, humor, szatira, szarkazmus volt a köszöntőkben és replikákban, melyek után fölcsegett a pohár, fölzúgott az éljen, fölsírt a hegedű.

És hogy az »emberi kor legvégső határáig« való éltetések dacára most mégis a világ örökös mulandósága jut eszembe, annak az az oka, hogy az »Erdélyi Gazda«-nak ez a pompás agrárius bankettje is elmúlt, hogy nem tudtam megrögzíteni ebből, a szép napból mást, mint az összetartás érzetének magasztosságát, egy siró melódiát és egy soha el nem enyésző szép emléket.

Incubus.

hogy ez még ma is megérezhető, a hentes áruk minőségén. Ugyanis a vész által megtizedelt állomány nem edott elég jó anyagot a henteseknek, kik a jó áru magas árából vissza rettenve, mindennemű sertést felhasználtak terményeik előállítására.

Például a *kassai sódar* egy oly hentes áru, mely mindenütt előnyösen ismeretes. Ma azonban ezen elnevezés alatt sok, ugyyszólván élvezhetetlen sódar kerül forgalomba, mely körülmény tetemesen rontja ezen áru reno-méját.

Már pedig tény, hogy a sertés-hus ilyen feldolgozása útján szolgáltatja a legnagyobb jövedelmet. Hogy azonban hentes-áru-kivitelünk biztos piacra találjon, felette fontos annak jó és egyenletes minőségben való előállítása.

Nézetem szerint jelzett árunak egyöntetű jó minőségét biztosítani, következő eljárás után lehetne.

A Köztelken tartott üléseken szó volt szűrőtelepek létesítéséről. Céljálul ezen telepeknek azonban csak az tüzetett ki, hogy a leszűrt sertések nyers hus alakban legyenek kivihetők, azonban már az ülésen is felmerült azon kétely, vajjon a sok hus értékesíthető lesz-e biztosan, s a mi a fő, rövid idő alatt, mert a nyers hus tudvalevőleg hamar romlásnak indul.

Éppen ezen hátrány elkerülése céljából, a hust nem nyersen, hanem egy, a szűrőteleppel kapcsolatosan működő intézmény útján kész áruvá kellene feldolgozni, még pedig a sódort megfűstölteni, páczolni stb., a többi hasznavehető részeket pedig szalámi és egyéb árukká kikészíteni.

Természetesen az összes leszűrt sertések husának feldolgozása nem volna célirányos, mert ennek folytán a tultermelés veszélye állhatna elő, hanem a hus egy része biztos vevőknek nyers hus alakjában volna eladandó illetőleg kiviendő s csak a felesleg dolgoztatnék fel jelzett irányban.

Hogy ezen feldolgozás közgazdasági szempontból csakis előnyös lehet, az kétséget sem szenved.

Nem csekély jelentőséggel bíró körülmény az sem, hogy egy-egy szűrőtelepen csak egy fajta sertés-hus dolgoztassék fel, a mennyiben általánosan ismeretes dolog, hogy a különböző sertés-fajták különböző minőségű termékeket szolgáltatnak, mi azt eredményezné, hogy pl. az egy név alatt forgalomba hozott sódar különböző minőségű lenne s ez nagy hiba.

Az egyöntetűséget oly módon vélem elérhetni, hogy a hustermelés céljaira leginkább alkalmas anyaggal rendelkező vidékek hízalóit szövetkezetben egyesíteném, kik a tejszövetkezetek mintájára adnák át hízalt áruikat a szövetkezetnek, hol egyöntetű feldolgozás után együttesen értékesítetvén, a tiszta jövedelem a tenyésztők között, beszolgáltatott áruik mennyiségének megfelelően osztatnék szét.

Hogy a hízalással foglalkozók ilyen szövetkezése csakis előnyös lehet, az nagyon valószínű. A kész áru tartósabb lévén a nyers husnál, legjobb időben értékesíthető s a rizikó is csökken s az egyenletes jó minőség által állandó vevők is biztosíthatnak.

A tagok azonkívül a társulástól származó összes előnyök élvezetében részesülnének s mindez egy csekély ellenszolgáltatás fejében történne.

A társulat némi alaptőkével rendelkezvén, kölcsönrel, illetve előleggel is támogatná a gazdákat, mely körülmény fokozottabb termelést tenne lehetővé.

A társulat természetesen csakis a kormány jóindulatu támogatása mellett prosperálhatna, s az elért eredmények a gazdák bizalmát csakhamar biztosítanák ez intézmény részére, mely utóbbi körülmény a szövetkezetek sikeres működésének egyik főfeltételét képezi. Valószínű ugyan, hogy gazdáink eleinte idegenkednének ezen új intézménytől s szövetkezetek kezdetben csak kis számmal ke-

Csikai Gyuri rázendített és a »mezei hadak«-at sárga irigység fogta el, hogy nekünk ilyen pompás cigányunk van. Hanem azután egyszer — biz' én nem tudom, a harmadik fogásnál volt-e — elhallgat Gyuri. Tehát elkezdődött a bankett. Az első toaszt. Az mondta, a ki legtöbbszörnek mestere volt... a beszédben? Nem csak: — a szarvasmarha tenyésztésében és Nagy Gábor pompás borával tele poharát az »Erdélyi Gazda« szerkesztőségére üritette, a mely most ünneplés és ünneplő, házigazda, vendég és rendező volt egyuttal. A cigány tust adott s a szerkesztőség élt. Azután a fő-szerkesztő éltette a diszes társaságot. Élveztem. Ime, hát rám is tóztóztak. Azután egy fekete hajú öreg bácsi köszöntötte föl az ő őszbeccsavarodott öcsce urát. Azután megint egy szerkesztő a sajtóra. Mondta-e, nem-e hogy a sajtó a hetedik nagyhatalom, nem tudnám megmondani. De a velem részut szemben (»srég vizavi«) ülő kis riporter olyan valamit érezhetett, mint mikor az orosz atyuska Nikita ő fenségét a legjobb barátjának mondta.

Körülnéztem. Csikai még csak most adta a tuszt, de már körülöttem, mellettem, mögöttem és előttem tóztókon gondolkozó arcokat láttam »és én bennem is a menny volt«, vagyis én is valami szenzációs elmésségen törtem az én csibecsceskémre. Az egyik behunyt szemmel töprengött, a másik háromszor is föl akart

letkezzenek, de az elért eredmények a gazdák tömeges belépését csakhamar előidézendik.

Demeter Andor.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

A fümagtermelés szabályai. Fümagtermelésre legalkalmasabbak a következő takarmánynövények;

a) agyag- és vályogtalajon: angol perje, réti perje, árva rozsnok, réti komócsin, csomós ebir, réti csenkesz, réti ecsetpázsit, taréjos czinczor, illatos borjupázsit;

b) jobb minőségű homoktalajon: francia perje, arany zab;

c) silányabb homoktalajon: kemény csenkesz, juhsenkesz.

A termelés sikerének első kelléke: a megfelelő talaj megválasztása, mert bármily kedvező körülmények közé is hozzuk őket egyéb tekintetben, ha a talaj nem megfelelő, az eredmény sem lesz megfelelő.

Megfelelő lesz a talaj akkor, ha ez jó trágyaerőben van, teljesen gyommentes, s porhanyósan, majdnem kertileg van elkészítve.

A vetőmagot legjobb védőnövénnyel vetni, mert 1. ez a zsenge növényeket fejlődésük első időszakában védi a nap heve ellen, 2. nem engedi a gyomok elhatalmasodását, 3. nem marad a föld az első esztendőben minden jövedelem nélkül.

A vetést sorbavetőgéppel kell teljesíteni, mert ez lehetővé teszi a későbbi időben adandó ápolási munkálatok jobb elvégzését, a növények egyforma kifejlődését s a magvak egyidőben való érését.

A magvak alátakarásánál arra kell ügyelni, hogy az mélyen ne történjék, mert az apró finom magvak amugy is később indulnak csírázásnak.

Az ápolás a gyakori gyomlálásból s a tavaszi boronálás és hengereleésből áll.

A fümagvak aratási idejének meghatározása a legnehezebb dolog, mert megtörténik igen gyakran, hogy egy és ugyanazon növényenél nem egyszerre virágzik az egész magtelep, hanem részleteknként.

A learatott füvet renden avagy apró marokba szedve kell szárítani, hogy felesleges vizét elveszítse, majd kicsiny kévékbe kell kötni utóérés céljából. Az utóérés 5—6 nap alatt következik be s ekkor kezdetét veheti a hordás, illetve kazalozás. A hordással és kazalozással sietni kell, mert ha megázik a termény, csíráképességéből sokat veszíthet.

A cséplést legjobb megszakitással végezteni úgy, hogy a füvet először igen rövid ideig lovakkal nyomtatattjuk. A kinyomtatott szalmát azután még hadaróval csépeletjük, mely munka által bár silányabb, de szintén még elég jó magot nyerünk.

A cséplést követi a tisztítás közönséges szelől rostán; s a megtisztított mag száraz, szellős helyen, vékony rétegben szárítandó. Gy. M.

Kölesvetés. A köles május előtt nem vethető, mert a hideggel szemben igen érzékeny. Szénakészítés céljából akkor kaszálható, midőn bugáit hányni kezdi. Megjegyzendő, hogy a kölesszénát jól meg kell szárítani, mert különben a kazalban könnyen elromlik, különösen ügyelni kell a bütykeire, hogy azok is szárazak legyenek. A jó szárításnak különben semmi sem állja útját, mert augusztusban kerül le a földről. A köles igen jó s tápdus szénát szolgáltat, mely mindenféle jószággal etethető.

Miután a ritkábban vetett köles szára igen megvastagszik, takarmánytermelés céljából sűrűen kell vetni; a maggal tehát takarékoskodni nem szabad. Kat. holdjára legalább 35—40 litert kell számítani; minél sűrűbben áll a köles, annál finomabb szálú lesz s annál értékesebb szénát szolgáltat.

Lovak és szarvasmarhák részére megbecsülhetetlen póttakarmányt szolgáltat a lóbabó melynek szemeit megdarálva adják. E proteindus növény a gabona-vetésforgóban az utolsó helyet foglalhatja el a gabona után, s mélyreható gyökérzetével a talaj fizikai állapotát annyira javítja, hogy minden növény kitünően diszlik utána. Homok talajon ter-

melve az istállótrágyán kívül káli- és foszfortrágyát is kíván, mely anyagok kedvezően hatnak a szemtermés mennyiségére és minőségére. Április hó első napjaiban kell elvetni 24—36 cm. sortávolságra. A vetőmag-szükséglet holdanként 150—200 liter.

A konyha bogarai Sok helyen a konyhában nagyon elszaporodnak a konyha csótányok. Ezeket ezzel a szerrel pusztítsuk: Egy rész összetört boraxot, egy rész oldatlan meszet, két rész finom lisztet és négy rész cukrot összevegyítünk. A cukrot a liszttel, meszszel, külön-külön majd a boraxot is jó elegyítsük össze, azután az egészet mind jó össze kell egymással keverni. Papírra hintvén odatesszük, a hol éjjelenként a csótányok rakásra gyülekeznek. Természetesen arra kell vigyáznunk, hogy semmi táplálékot ne találjanak és fanyalodjanak rá az összevegyített szerre, mely oly hatással lesz rájuk, hogy hirtelen fölmondják a lakást és mennek más portára. Franciaországban az állatok kiirtására sikerrel használják a timsót is. Egy kiló timsót négy liter vízben feloldanak és ezt a folyadékot a szoba padló, a falak repedéseibe és likakba beitatják. A víz elpárolog, a timsó jegecek alakjában visszamara. Egér, patkány, bogarak eltűnnek, még a legyek se mutatkoznak olyan tömegesen, ha a meszelés előtt timsós vízzel sikáljuk a falat, azután meszeljük be.

Méz a szembaj ellen. Angolországban történt nemrég, hogy egy ötvennyolc éves asszony, ki hályogos volt és operálni kellett volna, látóképességét visszanyerte, miután szemhéjait előbb alaposan megtisztították és szemébe három izben friss, tiszta mézet csepegtettek. Ezenkívül egy amerikai méhészeti lap a mézet szemgyulladás ellen is hathatós szernek ajánlja. Szerinte néhány csepp folyós mézet vízbe öntünk, a mézet ujjunkkal való folytonos keverés közben feloldjuk és fekvő helyzetben háromszor-ötször napjában három-négy cseppet eresztünk a szembe. Néhány percznyi nyugodt fekvés után megszáritjuk a svempillákat és letöröljük azt, a mi esetleg a szemből kifolyt, anélkül azonban, hogy a szemet magát megtöröljünk. Ez eljárást állítólag kipróbálták és a gyuladást néhány nap múlva megszüntette.

A cukorrépa termés mennyiségének és minőségének felfokozására jótékony hatást gyakorol a chilisalétrom és szuperfoszfátnak külön-külön való alkalmazására és pedig úgy, hogy a szuperfoszfát vagy késő őszzel, de még a fagy beállta előtt szórando ki az őszi mély szántásra, szélcsendes csapadéokra hajló időben azon célzattal, hogy az őszi és téli nedvesség behatása alatt a vízben oldható foszforsav a talaj legfelsőbb rétege által abszorbeálható legyen, vagy pedig kora tavasszal a hó olvadások alkalmával. A holdanként adandó mennyiségek 80—200 kg között váltakozhat. A chilisalétrom pedig részletekben adandó és pedig az első részlet tavasszal, közvetlenül a vetés előtt, a második kikelés után, a harmadik pedig az egyezés után. Egy-egy részlet 20—25 kg. lehet.

IRODALMI SZEMLE.

Hazai lapokból.

A „Köztelek”-ben Kerpely Kálmán a fehérvirágu csillagfürt termeléséről ír. Czikkiró több éven át termelt sárga, kék, évelő, gömbölyű és laposmagvu fehér-csillagfürtöt s az utóbbi a legjobban bevált. A csillagfürt természetesen csak zöldtrágyázási célokra használható, de mint Kerpely mondja, a trágyázás ezen módja hazánkban már nagyon terjed, a mi fölülte kívánatos is, mert a hol kevés az istállótrágya, vagy nehéz az odaszállítás, ott kitünő trágyázó hatású. A baj csak abban van, hogy alig lehet olyan fehér-csillagfürt vetőmaghoz jutni, mely a kívánt maggal azonos legyen. A magárjegyzékekben is hir-

detnek fehér lupinust, de megrendeléskor vagy bevallják, hogy nincs, vagy küldenek valamit, a mi nem csillagfürt. Talán a debreczeni gazdasági tanintézetnél lehet csak kapni. A fehér csillagfürtöt áprilisban kell elvetni, sorvetőgéppel 10—11 cm. sortávolságban, holdanként 80—90 kg. magot számítva, 2—3 cm. mélyen. Leghelyesebb fekete ugarba, vagy korai tavaszi zöldtakarmány után, utóbbi esetben május hó végén, tisztán, vagy a mi májusi vetésnél ajánlatos, babóval, borsóval, bükkönyvel stb. vetni. A csillagfürt trágyaprodukcziója áprilisi vetésnél 260—300 mm., késői vetésnél 140—220 mm. A csillagfürt csakis trágyázásra alkalmas, takarmánynak még savanyítva sem, mert a jószág nem eszi meg.

A „Gazdasági Lapok”-ban Hreblay azokat irányadó szempontokat ösmerteti, melyeket a tojás forgalomba hozatalánál a termelőknek saját érdekükben követni kell. 1. Tojás elnevezés alatt csakis a tyuktojás értendő. 2. A forgalomba hozott tojás a ládákön megjelölendő: *üde, apró, apadt, konzervált, selejtes* elnevezés alatt kerüljön. A láda 1440, apró tojásból 1680 darabot tartalmazzon. Ez a kereskedelmi szokás. Üde tojás alatt az a tojás értendő, mely világosság mellett vizsgálva, át-tetsző, rózsaszínű és felsővégén csak csekély kiterjedésű légbuborékkal bir, belsejében nincs semmi folt; sárgája és fehérje egymástól elkülönített és élesen határolt s feltörve nem kellemetlen szagu, fehérjeje tiszta, átlátszó, nem foltos; fajsulya pedig legalább 1.04. A tojás keresztátmérője 38 mm.-nél nagyobb. Apró tojás az, melynek átmérője 38 mm.-nél kisebb. Apadt tojás az olyan üde tojás, mely noha teljesen hibátlan, de laposabb végén már mégis jól kivehető légtérrel bir, mely légtérület nagyobb egy koronánál. Konzervált tojás az, mely tartóssá tétele végett hosszabb időn át oly anyagokkal kezeltetett, melyek a tojás felületét bevonják s a tojásnak többé-kevésbbé idegen íz kölcsönöznek. (Mésztej, olaj stb.) Selejtes tojás alatt régi, emberi táplálékul nem, — csupán ipari célokra használható tojás értendő. A piacokon a rendes 1440 db-tojást tartalmazó ládákban az üde és hibátlan tojás teljes értékűnek; háromnegyed értékűnek a hibátlan, de 38 mm.-nél kisebb keresztátmérőjű tojás; félértékűnek az apadt és konzervált tojás; értéktelen, selejtesnek a repedezett héjú tojás (fagytól, zökkenéstől), a homályos, át nem tetsző, világításnál szürke színű, záp, foltos, vagy összetört tojás véteit. Az apró tojásnál: teljes értékű a hibátlan és apró, háromnegyed értékű az apadt és a konzervált, félértékűnek a repedezett héjú — és értéktelennek az előbbi osztályokban körülirt selejtes áru értendő. A konzervált tojásnál: teljes értékű a hibátlan; apadt konzervált tojás félértékű, — s repedezett héjú és értéktelen az előző osztályokban körülirt selejtes tojás.

Az „Erdészeti Lapok” az eperfa (Morus) magjának elvetési módjait ösmerteti. A tavaszi vetés, mely a megelőző nyáron gyűjtött s télire jól eltett magnak április, vagy májusban való elvetéséből áll, célravezető ugyan, de nem gyakorlatias, mert sok munkával jár. Az őszi vetés idejét pontosan meghatározni nem lehet, mert az időjárástól függ. Szabály az, hogy a vetést oly későn kel eszközölni, hogy már a legközelebbi napokban beköszöntsön a hűvös idő, nehogy a mag kicsírázzon és elfagyjon. A magnak készített árkoescskák 4 cm. mélyek és 3 cm.-nyire alátakarandók, hogy a téli fagyok a magot a föld színére ki ne emeljék. Ennél a vetési módnál nem kell külön takaró, továbbá öntözés is csak kivételes esetekben, csak nagyon aszályos tavaszi időjárásnál szükséges, mert nagyon ritka eset az, hogy a mag csírázásához szokásos téli nedvesség ne volna meg. Az őszi vetésnél a mag tavasszal kicsírázik és ősze már erős eseményeket ad. A nyári vetés csak az első kettőnek rendkívüli esetekben használható kiegészítő módja. A legpraktikusabb, legegyszerűbb és legbiztosabb mód az őszi vetés. Nagyon üdvös volna,

ha nálunk is mind jobban elterjedne az eperfa nevelés és ezzel a selyembogár tenyésztés, a mire, hogy tér lenne elég, azt bizonyítja a Mezőség fátlan, kopár területei. Ezeknek a befásítása eperfával és az ezzel együtt haladó selyemhernyótenyésztés a mezőségi lakosság jó jövedelmi forrása lehetne.

A „Mezőgazdasági Szemle“ áprilisi számában dr. Clausen néhány figyelemreméltó adatát közli arra vonatkozólag, hogy mily ültetési távolság a legmegfelelőbb silányabb homokon a burgonyának? erre vonatkozólag a következőket írja:

A kísérleteimnél leginkább alkalmazott tenyész-távolság 40×45 cm, vagy 60×30 cm. volt, a mikor is egy növényre 1800 cm^2 nagyságú tenyészter esik. Oly években, mikor ennél több tenyészter nyújtottam a burgonyának, az össztermés rendszerint csekélyebb volt, sőt a tövenkénti termés megnagyobbodása csak ritkán volt kimutatható. De oly kísérlet, mely több év eredményét hasonlítja össze, még nem eléggé mérvadó, mert az időjárás, a talajviszonyok, trágyázottság stb. az egyes években elütik.

Több kísérlet alapján arra a meggyőződésre jutottam, hogy a bőtermő burgonyaféleségeknél a hektáronkénti termés csökken, ha 2000 cm^2 -nél nagyobb tenyészter adatik egy-egy növénynek. A kevésbé bőtermő féleségek, főleg a korai burgonyák melyek átlag csak $200 - 250 \text{ g}$ / gumót adnak tövenként, legcélszerűbben 50×30 cm.-re ültetendők.

Az adott számok főleg oly viszonyok közt állják meg helyüket, mikor gyommentes a talaj; oly gazdaságban, a hol a burgonyatermeléssel főleg gyomot akarnak irtani, nagyobbra kell venni a távolságukat.

—r—ő.

Külföldi lapokból.

Tehenek vetélése. Számos argol tehenészetben nagy károkat okoz a tehenek vetélése. A ragadós bajban az ébrény eltávozik az anyából, a nélkül, hogy önálló szervezete lett volna és sokszor a nélkül, hogy a vetélés történetére valami külső szimptomából következtethetnének. Először csak egy tehenet vetéltek el. Egy borju elvesztése nem volt nagy kár, s a tehenek nem volt semmi baja, rendszeren evett és a következő reggelig rendben gondolt a gazda mindent. Akkor azután egy másik tehenel is ugyanez történt. A ragadós elvetélés okozója fertőző anyag, mely a hüvelyből az anyaméhbe kerülve, ott elváltozást és az ébrény kilökését okozza. Az elvetélést meggátoló praeventív szerek a következők: Ha egy elvetelési eset mutatkozik, a tehenet külön kell kötni, az alatta lévő szalmát, ganajt, vizeletet ki kell hordani. A külön kötött tehenek egész külön gondozója legyen. A focust forró oltott mésszel kell elégetni, azt a helyet, a hol az elvetélés történt, gondosan ki kell tisztítani és fertőtleníteni. A padozatot, vagy földet több napon keresztül naponként erős karbolsavas vízzel, a falat és jászlokot meszes és karbolsavas keveréssel kell mosni. Ugyanígy kell tenni az elvetélt tehenek minden részével, mely fertőzve lehet. A fark, a péra és az egész hátsó rész. A tehenészeknek nem szabad elvetélt tehenekkel érintkezniük. A bika, mely elvetélt teheneket folytatott, szintén terjesztője a ragálynak, azért törvényesen kellene eltüntetni az ilyen bikának hágását bizonyos időre. A ragadós elvetélést éppen úgy be kellene jelenteni, mint például az antraxot és éppen ugy zárlatot kellene alkalmazni az állatoknál, takarmányozásnál, szerszámoknál és a beteg állatokkal való érintkezésnél. A fertőzést így megakadályozhatjuk, fertőzés után már nem tehetünk semmit. (Agricultural Gazette.)

A francia mezőgazdasági helyzet. Az elmúlt szomorú tél után egy szép március sokat segített volna a fagy okozta károkon. De a tavasz első hónapja nedves volt és hideg. Az őszi buza alig zöldel és azokat, melyeket föl kellett szántani, nem lehetett már-

ciusi tavaszi buzával pótolni. A helyzet tehát minden inkább, mint jó, különösen Észak-, Észak-Nyugat- és Középfraanciaországban. Keleten és délen a vetések nem szenvedtek annyit. A vegetáció mostani állapotában nem lehet még pontosan megállapítani, hogy milyen nagy a buzában okozott fagykár. Egy dolog azonban kétségen kívül áll: az 1900. évi termés nem lesz valami nagyon jó és azok a gazdák, a kiknek még eladó gabonakészletük van, jól teszik, ha nem adják el azt a mostani alacsony áron, mert minden valószínűség szerint föl fog szállni a buza ára. (Journal d'agriculture pratique.)

A zabtermelés. A zabnak a többi gabonánál között még a legutóbbi évekig is kevés jelentőséget tulajdonítottak a gazdák és sok helyen így van ez még most is. Főoka ennek az, hogy a zab talaj és trágya tekintetében igénytelen. De a zab a többi gabonánál értékesítése alatt is megtartotta árát és értékét s így megérdemli, hogy termelését nagyobb gonddal végezzük. Különösen ott, a hol a zabot a gazdaságban, növendék és tejelő jószággal, vagy lovakkal etetik föl. Nagyobb gondot kellene tehát a zab termelésénél fordítani, különösen azért is, mert ma már olyan új fajtákat ismerünk, melyek szemben is, szalmában is jóval nagyobb termést adnak. Ezek az új fajták ugyan trágya és megmunkálása tekintetében igényesebbek, de éppen ezek mutatták meg, hogy a jó megmunkálás, ápolás és trágyázásért hálásak. Ha csak lehet, a zabnak szánt földet még ősszel föl kell szántani, úgy, hogy tavasszal a boronával, hengerrel vagy extirpátorral való megmunkálás is elég legyen. A tavaszi szántásnál a téli nedvesség jótékony behatása nem érvényesül és a zab nagyon elgazosodik. A trágyázásnál azt kell tudni, hogy különösen sok nitrogént és kálit és kevesebb foszforsavat igényel a zab. Tehát a legtöbb talajban ezeket kell visszaadni a zabnak. A zab vetését jókor kell eszközölni s a vetőmag a talaj összetétele és kulturállapota szerint változó. Mindenesetre az új, nemesebb fajtákból egy-két kilóval többet kell vetni. (Deutsche Landwirtschaftliche Presse.)

A budapesti tenyészállatiállítást. A „Wiener Landwirtschaftliche Zeitung“ a következő levelet közli: „Tekintetes szerkesztőség! Nem ösmerem a kormány érveit, de rosszalom azokat, — mondta egyszer egy szász képviselő. Velem is így van; nem láttam a legutóbbi budapesti tenyészállatiállítást, de rosszalom a díjazást és miután az én véleményem az általános vélemény is, nyilvánosan hozok elő aggályaimmal. Sajnos, ez alkalommal is megint olyan tenyészteseket díjaztak, melyekről bizonyosan tudom, hogy hizott állapotban voltak. (A német gazdasági egyesület állatiállításainak is ez a rendes baja). Van valami haszna annak, ilyen törekvéseket előmozdítani? Hiszen tudjuk, hogy ilyen tulzásoknál egészséges és sok utódra számítani nem lehet, mert betegségek, elvetélés, stb. nagyon gyakoriak, továbbá mert a tultakarmányozott üszök egyáltalában nem, vagy csak későre lesznek vemhesek. Az illető tenyésztők nem nyernek tehát ezzel semmit, csak hiúságuknak hizelegnek. Támogassuk ezt? Megjegyzem, hogy nem saját érdekemben írok, mert sohasem állítottam ki és nem is szándékozom kiállítani. Wolf B.“ („Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.“) É.

EGYLETI ÉLET.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ közgyűlése.

(1900. évi április 8-án.)

Az „E. G. E.“ évi rendes közgyűlését az elmúlt vasárnap a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta meg.

Elnökölt: Cs. Szabó József, egyl. elnök.

Előadott és jegyzett: Tokaji László, egyl. titkár.

Felen voltak: Br. Bánffy Ernő és br. Jósika Gábor alelnökök, br. Bánffy Ferencz, Péter Béla, Molnár Sándor, Szabó Samu, Mannsberg Sándor br., Jakab László, Nagy Dezső, Deák Ignác, Ferenczy Dezső, Szentgyörgyi Lajos, Gajzágó Antal dr., Vinczenty Károly, Béli Ákos gr., Feilitzsch Arthur br., P. Horváth Kálmán br., Gyárfás Andre, Petrán József, Mihály József dr., Nagy Lajos, Cséser Lajos, Eöry Tivadar, Tulogy Samu, Szász István, Ritter Gusztáv, Béli Ferencz gr., Papp József dr., Turcsányi Gyula, Eczken János, Kuszko István.

Egyleti elnök megnyitó beszédében jelölmezi az elmúlt év történetét, vázolja nevezetesebb eseményeit. A valamivel jobb termést a hanyatló árak ellensúlyozták Elismeréssel szól a földmivelésügyi miniszterről és helyes irányú földmivelésügyi politikájáról. Kifejti, hogy nyerstermelő mezőgazdaságunk érdeke még ma inkább a közös vámtérület fentartását kívánja. Reflektálva a sajtó egyes helyi és fővárosi organumaiban megjelent érdeklődő, bíráló, sőt egyes esetekben épen támadó cikelyekre, a következő véleményét fejezi ki: A sajtó érdeklődése minden intézményre megtisztelő és sokszor tanulságos. Azonban az ügyeknek semmit nem szolgálnak a *tájékozatlan* felszólalások, valamint az olyan polemiák sem, melyek szem elől tévesztik, hogy egymást nem *legyőzni*, hanem *meggyőzni* — a célunk. Az utóbbira az első forum: az egyesület igazgató-választmánya s épen ezért nem reflektálhat az egyesület olyan választmányi tagjainak a sajtóban felvetett polemiáira, akik az igazgató-választmány ülésén már évek óta soha részt nem vesznek.

Egyebekben hivatkozik az egyesület múlt évi működéséről kiadott és idejében megküldött „Évkönyv“ részletes, kimerítő és alapos följegyzéseire, mint a melyben az egyesület évi működésének hű tükré található s a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Szabó Sámuel, br. Mannsberg Sándor és Nagy Lajos tagokat

2. Jakab László ig. vál. tag, ecsetelvén Darányi Ignác földm. miniszternek egy a közügyek terén kifejtett nagyjelentőségű és üdvös munkásságát, mint az „E. G. E.“ és annak működése iránti jóakaratu és nagysúlyu folytonos érdeklődését és támogatását — indítványozza, hogy a közgyűlés a miniszternek üdvözlő sürgönyt küldjön.

Az indítvány egyhangu élénk lelkesedéssel fogadtatván, a következő sürgöny küldetett:

»Mai közgyűlésünk — hálás tisztelettel és Excellenciád működése iránt bizalomteljes elismeréssel — őszinte üdvözlőt küldi.«

3. Egyleti titkár előterjeszti az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést, mely — a mennyiben a rendes időben a közgyűlés előtt megküldetett — tudomásul vétetik.

4. Egyleti titkár előadja az egyesület múlt évi zárszámadását, a számvizsgáló bizottság erre vonatkozó jelentését és az 1900. évi költségelőirányzatot.

Közgyűlés egyhangulag elfogadván a zárszámadást és előirányzatot, igazgató-választmány és pénztárnoknak a szokásos felmentvényt megadja.

5. Következővén az alapszabályszerű harmadévi választások megejtése, elnök a szavazatszedő bizottság tagjaiul felkéri Dr. Gajzágó Antal, Jakab László és Br. Bánffy Ferencz tagokat s az ülést a szavazás megejtése végett 10 perczre felfüggeszti.

Az ülés megnyitása után az eredmény felolvasatván, elnök a választás eredményét a következőkben hirdeti ki:

Megválasztattak egyhangulag:

Élnökké: Csikszentmártoni Szabó József f. r. h. t. *Alélnökké:* Bárány Ernő és Bárány Jósika Gábor orsz. képv. *Igazgató-választmányi tagokká:* Benigni Sámuel, Benkő Mihály, Cséser Lajos, Csontos Miklós, Dávid Antal, Eöry Tivadar, Gajzágó Antal, Jakab László, Nagy Kálmán, Nagy Dezső, Nagy Lajos, Péter Béla, Réti János, Reich Albert, Ritter Gusztáv,

Sipos Gábor, Szabó Sámuel, Szász István, Dr. Szentkirályi Ákos, Tóth Zsigmond, Tulogy Samu, Végh Bertalan, Vinczei Károly. *Zár-
számadás vizsgáló bizottság:* Benkő Mihály, Ja-
kab László, Br. Mannsberg Sándor, Nagy Dezső,
Tóth Zsigmond. *Allandó fegyelmi bizottság:* Br.
Bánffy Ernő, Dr. Gidófajvy István, Gyárfás Be-
nedek, Dr. Haller Károly, Sipos Gábor rendes
és Matskásy Pál, Szabó Sámuel póttagok.
*Allatteny. és kiáll. szakosztályba az egylet ré-
széről kiegészítésképen:* Báró Bánffy Ferencz és
Nagy Dezső.

6. Egyleti titkár bejelenti a lefolyt évben
belépett új egyleti tagokat és pedig beléptek:

Alapító tagokul 100 frttal: Br. Bánffy Já-
nos, Br. Bánffy Albert, Erdélyi Bank, Fekete
Lázár, Fekete János, Br. P. Horváth Arthur,
Gr. Horváth Tholdy Rudolf, Lendvay Emil, Gr.
Teleki Arthur, Tischler Mór, ifj. Br. Wesselé-
nyi Ferencz, Kolozsvármegyei Takarékpénztár,
összesen 12.

Rendes tagokul: Csérer Lajos, Löwy Si-
mon, Dr. Visky László, Szöcs Géza, Szele Már-
ton, Stief Jenő, Pataky Sándor, Keresztesy
Kálmán, Miklós István, Gibbon Albert, Gámán
Dezső, Feldmann és Klein, Szász Ferencz, Fo-
garasi Ménesbirtok igazgatósága, Ferenczy De-
zső, Dely Elemér, összesen 16.

Évdiás tagokul: Ferentzy Gábor, Székely-
hidy Viktor, Nagy Gábor, Elekes György, Tur-
csa Lukács, Varga Károly, összesen 6, kiket
a közgyűlés örömmel üdvözlő az egylet tag-
jainak sorában.

7. Turcsányi Gyula tagtárs indítványozza,
hogy az egylet szólítsa fel az Erd. Méhész
Egyletet, hogy lépjen be az E. G. E. kötelé-
kébe és mint annak egyik önálló szakosztálya
folytassa működését.

Közgyűlés — tekintettel arra, hogy az
indítvány alapszabályszerűleg előzetesen be-
jelentve nem volt — felkéri indítványozót,
hogy indítványát írásban nyújtsa be az igaz-
gatóválasztmányhoz, mely a következő köz-
gyűlésre javaslatot fog tenni a felől.

Több tárgy nem lévén, elnök a közgyű-
lést bezárta.

*

A sepsiszentgyörgyi gazdaértekezlet
(junius 5-iki) előkészítésére felkért bizottság f
hó 12-én Sepsz-Szt. Györgyön Pótsa József
v. b. t. t. főispán elnöke alatt gyűlést tar-
tott, melyen az elnökön kívül részt vettek.
Béldi Tivadar, Ujvárosy József, Székely György,
Béldi László, Sinkovits Ottó és Tokaji László
e. g. e. titkár.

A bizottság négy tárgyat jelölt ki elő-
adásra és az azt követő eszmecsere tárgyaiul
és pedig:

1. Az adóreformról
2. A magyar erdélyi fajta szarvasmarha
és tejtermelésünk kérdése.
3. Székely-kérdés, kiscgazdák ügyei, ki-
vándorlás stb.
4. Kiscgazdák földhitele, szövetkezeti hitel.

A bizottság a felkérendő előadókat is ki-
jelölte, miről — valamint a részletes program-
ról is — később fogunk bővebb ismertetést
hozni.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Heti szemle.

*A gazdatisztek és a gazdasági alkalm-
sottakról* szóló törvényjavaslat fölött tanács-
koztak e hónap 4-én és 5-én a földmivelésügyi
miniszteriumban Darányi miniszter elnöklése
mellett. Egy rég vajudó kérdést fognak tehát
törvényhozás útján szabályozni, egy olyan
kérdést, melynek megoldása nemcsak a legközö-
lebből érdekelt gazdatisztek, de az egész mező-
gazdaság sorsára a legjótékonyabb kihatással
lesz. A javaslat első sorban kimondja, hogy
gazdatiszt az, a kinek valamely főiskolai, vagy
gazdasági tanintézet végbizonyítványa van és
legalább egy évre szerződött gazdaság keze-
lésére, igazgatására, ellenőrzésére. A ki ilyen
képesítéssel nem bír, a gazdatiszti (tisztartó,

kasznár, ispán stb) címet nem használhatja.
Az anketon ezt a czim meghatározást *Prónay*
Dezső báró czimkórságnak minősítette. De ha
ez czimkórság, mi akkor az a most létező
abuzus, hogy minden qualificatio nélküli, gaz-
daságban alkalmazott gazdatisztnak, ispánnak,
kasznárnak tituláltatja magát? A törvényja-
vaslat rendezi a birtokos és gazdatiszt közti
jogviszonyt. A szerződés megkötésének mó-
dozatait, a szerződéstől való visszalépés, a
szerződés azonnali és fölmondás által való föl-
bontásának eseteit, a javadalmazás szerződés-
ben való pontos meghatározását, a kártérítés,
végkielégítés, szolgálatból való kilépés módo-
zatait. A II. fejezetben kimondja, hogy a hit-
bizományok és kötött birtokok birtoklói azon
házilag kezelt birtokokon melyek legalább évi
2000 korona állami földadót fizetnek, csak
magyar állampolgárt és képesítéssel bíró *gazda-
tisztet* alkalmazhatnak birtokuk kezelésénél s
erre pénzbírsággal kényszeríthetők. A most
kötött birtokokon működő képesítéssel nem
bíró gazdatisztek czimeikkel maradhatnak, ha
legalább három éve működnek, ha magyar ál-
lampolgárok és ha valamely gazdatiszti vagy
gazdasági egylet tagjai lesznek. A gazdatisztek
egyesületét az állam 20,000 K. évi állami se-
gélylyel támogatja. Az anketon behatóan meg-
vitatták a javaslat egyes pontjait a miniszte-
riumok előadói, Prónay Dezső b., Majthényi br.,
Fest Lajos, Bujanovics Sándor, Vajda Ödön zirci
főpát, Reinprecht Antal, Kodolányi Antal és má-
sok. Írásbeli véleményt adott be az Erdélyi
Gazdasági Egylet is. A törvényjavaslat előké-
szítése, a szaktanácskozmány s a minister
nyilatkozatai a legvilágosabb bizonyítéka an-
nak, hogy a javaslat törvényerőre emelését
az irányadó körökben óhajtsák és hogy ke-
resztül is fogják vinni. És ezzel meg lesz
oldva egy fontos mezőgazdasági kérdés. S en-
nek a megoldása össze lesz forrva Darányi
miniszter nevével, a ki a hazafias és intelli-
gens magyar gazdatiszti karban nevének min-
den egyéb üdvös tényénél maradandóbb emlék-
kövét fogja hagyni.

*

Az orsz. kölcsönös biztosító szövetkezet ko-
moly lépéseket tett a társadalmi uton kifej-
tendő tevékenység sikereinek biztosítása ér-
dekében.

Az egyik komoly lépése az, hogy f. hó
8-án negyvenöt vármegyéből összejött közel
200 taggal jelent meg a magyar kormány
tagjai előtt, kérvén, hogy a szövetkezet ré-
szére a kormány erkölcsi és anyagi támoga-
tást nyújtson.

A monstre küldöttséget Manndorff Géza
báró vezette, ki hűen tolmácsolta a gazdák
bajait és kérelmük jogosultságát. Arról van
t. i. mindenekelőtt szó, hogy a jég elleni biz-
tosítás révén a folyó évben is kilegyenek-e
szolgáltatva kiscgazdáink a biztosító részvény-
társaságok zsarolásainak, vagy kormánysegély-
lyel megadatik a lehetősége annak, hogy a
kölcsönös biztosító szövetség megkezdhesse a
jégbiztosítást és így a tetemesen mérsékelt
díj tételek útján lehetővé váljon az esetleges
nagy veszteségektől való menekülés.

Minden gazda tudja és érzi, hogy milyen
nagy érdek ez, sőt, a mint örömmel tapasztal-
juk, érzi és tudja a magyar kormány is.
A miniszterelnök a küldöttséget szívélyesen
fogadta és megígérte, hogy az eléje terjesztett
kérelmet megfontolás tárgyává fogja tenni, de
együttal, hangoztatta, hogy a szövetkezetek,
mint önszervelet alapított egyesületnek, első
sorban a saját erejéből kell magát fenntartani.

Ez a való igaz, de mint látjuk, vannak
körülmények, a mikor a segítő jobbot nem
lehet visszavenni a *jóra törekvő gyengéktől*,
különösen nem azon a téren, a hol mások, a
kik a hasznos szolgálatokat eddig csak ígér-
getik, s a kik gazdag források felett rendel-
keznek, mégis számot tartanak a magyar kor-
mány hatalmas erkölcsi és anyagi támoga-
tására.

Mi hisszük, hogy a miniszterelnök és vele
együtt az egész magyar kormány, mint a me-

zőgazdasági érdekek leghivebb segítője, a kis-
gazdák ügyét is támogatja. Az igazság nem-
tője lengjen ezen ügy felett.

*

A másik komoly lépés azon az értekez-
leten történt, melyet Kristóffy József orsz.
képviselő vezetett s melyen Szőnyi Zsigmond
indítványára a „*Földmivelők Országos Egye-
sülete*”-nek megalakítása szükségesnek ismer-
tetett el. Végre tehát hazánk komoly mun-
kássai és vezérferfiái megkapták a fonalat,
mely az együttműködést biztosítja.

A cél az, hogy az egész országra kiter-
jedő és egyetemes célokat szolgáló egyesület
alapíttassék, a mely a kiscgazdák érdekeit kép-
viselje és azok gazdálkodásai színvonalát a
mezőgazdaság minden ágában emelje, gazda-
körököt, biztosító, értékesítő és hitelszövetke-
zeteket alapítson, gazda kongresszusokat ren-
dezzen, úgy és olyan módon, hogy a *vallási*
és politikai kérdések teljesen távol tartassanak.
Ez lenne az első országos egyesület melynek
hátterében semmiféle idegen célok nem lap-
panganának s csupán egyetemes mezőgazda-
sági érdekeket szolgáltató.

Az alapszabályok kidolgozására és a
munkaterv elkészítésére Kristóffy József el-
nöke alatt Vasadi Balog Lajos, Desewffy
Aristid, Ferencz József, ifj. Keues József, Br.
Manndorff Géza, Ordódy Lajos és Szőnyi Zsig-
mond küldettek ki.

Az ügy előkészítése tehát olyan kezekbe
került, melyekből megszoktuk a jót és a tö-
kéletest. Bizunk benne, hogy a cél nem té-
vesztik szem elől és örvendünk azon, hogy
lehetőleg gyorsan akarják elvégezni ezt a nagy
munkát; annyira gyorsan, hogy az alakuló
közgyűlést április 29-re tűzték ki.

Mi nem csak sikert kívánunk, hanem
szívesen dolgozunk és erőnkhez mérten igyek-
szünk elősegíteni a kitűzött cél mielőbbi
megvalósítását.

— **Miniszteri elismerés.** A m. kir. föld-
mivelésügyi miniszter Reich Albert kolozsvári
állategészségügyi felügyelőnek, a budapesti
m. kir. állatorvosi főiskolai hallgatók önképző-
köre részére tett ötszáz koronás adományáért
s ezzel az állategészségügyi szakképzés iránt
tanúsított érdeklődéséért elismerését nyilvá-
nitotta.

— **Tejgazdasági munkásnők képzése.**
Május 1-én nyílik meg a nagy-szécsényi tej-
szövetkezetnél (Nógrádvármegyében) létesített
állami, tejgazdasági munkásnőket képző isko-
lának újabb, félévre terjedő tanfolyama. Az
ide való felvételért kifogástalan előéletű és
legalább is 16 évet betöltött nők pályázhat-
nak, kik teljes ellátásban (esetleg e helyett
30 korona ellátási díjban) és 8 korona hónapi
bérben részesülnek. Az ez iskolára való föl-
vételért a kérések keresztlevél, iskolai- és er-
kölcsi bizonyítványokkal felszerelve a nagy-
szécsényi tejszövetkezet igazgatóságához inté-
zendők április 20-ig.

— **Az „Agrária” telepítési bank** meg-
alakulása elé gördült akadályok részben már
leküzdettek, a mennyiben az a telekkönyvi
per, mely a Csáky-család közös birtokainak
az Agráriával megkötendő bérleti szerződésbe
befoglalandó kötelezettségekkel megterhelése
végett volt folyamathatva téve, a kir. Kuria által
is kedvezően lett eldöntve és most már csak
a szokások alakítások elintézése van még
hátra. Ily módon a Csáky-féle birtokok az Agr-
ária által folyamathatva teendő telepítési üzlet
céljaira felhasználhatók lesznek, feltéve ter-
mészetesen, hogy az érdekelt családtagok az
előzetes egyezményt végérvényesen is jóvá-
hagyják, mire nézve a tárgyalások most foly-
nak. Ezek befejeztével az alapítók megalaki-
tani remélik az Agrária telepítési bank rész-
vénytársaságot, melynek ismeretes céljára
szükséges tőke nagy része a külföldön, neve-
zetesen Belgiumban már biztosítva van.

— **A kivándorlás molochja** A központi
statisztikai hivatal kimutatása szerint január
hónap folyamán Magyarországból 6380 ember

vándorolt ki Legtöbb utlevelet adtak ki Szepes- (540), Ung- (469), Zemplén- (436), Sáros- (345), Abauj-Torna- (420), Gömör- (298), Árva- (134), Szabolcs (100) vármegyékben, a honnan Amerikába Kanaan-földje csábitja magához a kivándorlókat; továbbá Szeben- (421), Háromszék- (383), Nagy-Küküllő- (265), Brassó- (592), Fogaras- (162), Csik (152), vármegyékben, hol a szomszédos Románia vonzóereje érvényesül; végül Bács-Bodrogyvármegyében, honnan az inség és a munkahiány Németországba űzi a népet. Szomorú statisztika.

Csak nem régiben intették a lapok a lakosságot, hogy óvakodjanak azoktól a lelketlen ügynököktől, a kik arra csábitják őket, hogy vándoroljanak ki Kanadába, a hol nagy földbirtokot kapnak ingyen. A földbirtok terméketlen, kopár és a telepesek csakhamar nyomorba jutnak. A figyelmeztetésnek azonban kevés hatása van. Dunaföldváról a napokban hét földmives család indult az ujvilágba. Pénzzé tették minden vagyonukat, eladták házukat, földjüket és aztán feleségestül elhagyták szülőföldjüket s elindultak Kanadába.

— **Néptanítók a gazdasági szakismertéért.** A földmivelésügyi miniszter ez évben ismét tizenegy gazdasági iskolában rendeztet a tanítók részére, a gazdaság különféle ágát felölölő tanfolyamot.

— **Viharágyuk Tályán.** Tályva városa elhatározta, hogy a szőlőhegyein fölállít 14 drb viharágyut, a költségek fedezéséhez csakis az intelligens osztály járul, mivel a paraszt nép kineveti az egész ujtást. Mindegyik ágyutelep össze lesz kötve telefon által a tarczali vinczellér képezdével, honnét a kellő időben fogják jelezni, hogy mikor kell elsütni az ágyukat. A tarczali állomás összeköttetésben lesz a budapesti központi meteorológiai állomással, honnét Targalra mindig jelezni fogják: mely oldalról közeleg a vihar. Megemlítésre méltó dolog, hogy Darányi Ignác földmiv. miniszternek annyira szíven fekszik a dolog, hogy két telepet az ő saját költségén állított föl.

— **Uj amerikai szőlőtelepek.** Miután az eddigi állami amerikai szőlővessző-telepek a keresletet nem tudták kielégíteni, Darányi földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy Esztergomban, Léván, Moldován, Nagy-Enyeden és Récsén újabb állami amerikai telepeket rendeztet be.

— **A munkásközvetítés.** A Pol. Ért. jelenti: A földmivelési minisztérium által szervezett gazdasági munkaközvetítő intézmény már tudvalevőleg megkezdte működését és működésének rövid ideje alatt kiderült, hogy a munkára kínálkozó munkások száma valóban megdöbbentően nagy ahhoz a kereslethez képest, mely eddig a munkásközvetítőknél bejelentetett. Egyes megyékben, mint például: Arad, Békés, Csongrád, Heves és Marmaros megyékben ezrekre megy a munkások száma, kik készek volnának az ország bármely részében és bárminő mezei munkát elvállalni, a kik készek akár napszámba, akár részmunkára, akár általánymunkára elszerződni. És ha mégis nap-nap után hallható a panasza, hogy a gazdák nem tudnak mezei munkásokat kapni sőt egyes uradalmakban a nyári munkákra külföldi, nevezetesen galicziai, morvaországi és stíriai munkásokat szerződtenek, ennek csakis az lehet a magyarázata, hogy a gazdaközönség vagy egyáltalán nem ismeri a munkásközvetítő intézményt vagy idegenkedik attól, hogy szolgáltatást igénybe vegye. A kinek munkásra van szüksége, ne küldjön idegenbe, hanem forduljon a munkásközvetítőhöz, hiszen kap munkást, még pedig belföldit, a ki ezzel megment attól a kényszerüségétől, hogy kivándoroljon.

— **Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”** Nagy-Enyeden, 1900 május hó 4-én díjazással egybekötött *tenyészállatkiállítást* rendez. *Pénzbeli* jutalomra csakis kisbirtokosok tarthatnak igényt (5-100 holdas birtokosok.) *Allamdíjak*, ha a megfelelő állatok a kitűzött díjra nem lennének, ki nem osztatnak. Azon apaállatokkal, melyek 1 államdíjjal lettek jutalmazva, — eladás esetén

— az állam megkínálható. Díjakat csak Alsófehérvármegyei tenyésztő nyerhet. Idegen vármegyei birtokosok tenyészállatai elismerő-oklevéllel tüntethetők ki. A díjak és oklevelek odaitélése felett a bíráló-bizottság határoz. A bíráló-bizottság gr. *Teleky Arvéd és Szalánczy Lőrincz* vármegyei nagybirtokosok elnökei alatt 16 tagból áll. A bíráló-bizottság a díjakat nem oszthatja meg. Egy kiállító — egy osztályban — csak egy díjat nyerhet. A kiállítás kezdete 1900. május hó 4-én d. e. 10 órakor. Helyszín Nagy-Enyed város vásártere. A díjak 1900. május hó 4-én d. u. 5 órakor a helyszínén, kedvezőtlen idő esetében a városház nagyszobájában fognak kiosztatni. A díjak következőleg állapítottak meg:

I. Magyar erdélyi fajtanál: korona

a) községi bikák díja	I. 40
	II. 25
	III. 10
b) kisbirtokosok által nevelt 1—3 éves bikák díja	I. 50
	II. 30
	III. 20
c) kisbirtokosok 4—8 éves borjas teheneinek díja	I. 60
	II. 40
	III. 30
	IV. 15
	V. 10
d) kisbirtokosok 1—3 éves üszőinek díja	I. 40
	II. 25
	III. 10
e) <i>Erdélyi Gazdasági Egylet</i> által kitűzött két díj, jól alakult magyar fajta tenyész-tehenek díjazására	I. 60
	II. 40

II. Havasi és pinzgani fajtanál:

a) kisbirtokosok 1—3 éves bikáinak díja	I. 40
	II. 25
	III. 10
b) kisbirtokosok 4—8 éves teheneinek díja	I. 25
	II. 15
	III. 10
c) kisbirtokosok 1—3 éves üszőinek díja	I. 20
	II. 15
	III. 10

III. Bivalyok:

a) kisbirtokosok 1—3 éves bivaly-bikáinak díja	I. 15
	II. 10
b) kisbirtokosok 4—8 éves bivalyteheneinek díja	I. 20
	II. 10

IV. Sertések:

kisbirtokosok vagy községek kanyajainak díja	I. 20
	II. 12
	III. 8

V. Juhok:

kisbirtokosok kosainak díja	I. 15
	II. 10
	III. 5

Szilaj bikák tulajdonosai gondoskodni tartoznak, hogy azok senkit ne veszélyeztessenek. A tenyészállatkiállítás berendezésére *Kovács Gyula*, Nagy-Enyed város polgármesterének elnöke alatt egy 14 tagból álló rendező bizottság kéretett fel. Tenyésztők és kiállítók tenyészállataik bejelentése végett *Székelyhidy Viktor* gazd. egyt. titkárhoz (*Nagy-Enyed*), a szállítási kedvezményes igazolványokért pedig *Tulogdy Sámuel* m. kir. állattenyésztési felügyelő urhoz (*Kolozsvár*) forduljanak.

— **Transsylvania** erdélyrészi gyümölcs- és vetemény értékesítő és feldolgozó gyár, mint szövetkezet, Déván. Ezen alakulás alatt álló gyár végrehajtó bizottsága a következő felhívás közzétételére kérte fel lapunkat: Eleget téve sok érdekelt kívánságának, kik a husvéti ünnepek alkalmával, még meg akarják a dolgot beszélni, az aláírásra kitűzött határidő f. év. április hó 14-éről 17-ére tesszük át. Értesítjük egyszerűsággal barátainkat, hogy tudomásunkra jutott azon örömdetes körülmény, miszerint úgy a kereskedelemügyi, mint a földmivelésügyi minisztérium is — melyek különben is hazánk minden ilyen közgazdaságot előmozdító vállalatát úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásában részesítik, ezen gyümölcsértékesítő gyár vállalatnak is évi nagyobb összegű támogatását kiállításba helyezték. Aláírási iverk az érdekeltek kényelmére taalálhatók, illetve ki vannak téve nemcsak a nagyobb gyümölcs-termelőknél s valamennyi erdélyrészi gazdasági egyesületnél, hanem a

következő bankoknál is, melyek a jó ügy érdekében szívesek voltak e közreműködést elvállalni a nélkül, hogy ezért valamely jutalékot számitának fel; ugyanis: Arad, Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság. Boicza, boiczai takarékpénztár részvénytársaság. Brád, Crisanna tak. és hitelegyesület Bádapest, Magyar földhitelintézet. Csikszereza, Takarékpénztár r. t. Deés, Hitelbank r. t. Déva, Dévai előlegezési szövetkezet. Déva, Takarékpénztár r. t. Gyulafehérvár, Takarékpénztár r. t. Hátszeg, Huguadmegyei első tak. pénztár. Kézdi-Vásárhely, Takarékpénztár. Körösbánya, Vidéki tak. pénzt. r. t. Kolozsvár, Takarékpénzt. és hitelbank r. t. M. Vásárhely, Erd. keresk. és hitelbank r. t. Medgyes, Takaréék és előlegezési szövetk. r. t. Nagy-Szeben, Nagyszebeni által. takarékpénztár. Szászváros, Ardeleana pénztézet r. t. Szászváros, Előlegezési szövetkezet. Szászváros, Takarékpénztár részvénytársaság. Torda, T. Arányosvárm. takarékpénztár r. t. Zalatna, Takarékpénztár r. t. Ismételtén ajánljuk az érdekelteknek, valamint a többi gazdasági tényezőknél ez ügy élénk pártfogását s maradtunk hazafias üdvözléssel: Déva, 1900 április hó 11-én. A végrehajtó bizottság nevében *Gróf Bethlen Miklós*, s. k. elnök. — Ezen felhívást közzé téve reméljük, hogy ezen üdvös vállalat létesítése érdekében tömörülni fognak az érdekelt körök.

A szőlőfelújítási kölcsönök drágulása. A phylloxera által elpusztított hegyi szőlők felújításáról szóló 1896. évi V. t.-cz. 9. §-a a következőképen rendelkezik: „Több egyetemlegesen kötelezettnek és szövetkezetnek adandó kölcsönök évi kamatja és összes jutaléka $4\frac{3}{4}\%$ -ot, az egyes birtokosoknak adandó kölcsönöknél pedig $5\frac{1}{4}\%$ -ot nem haladhatnak túl. Ebben azonban a 17. §. értelmében fizetendő kezelési díj nem foglaltatik.” Ezek a feltételek a kedvezőtlen alakult pénzvviszonyok folytán, a melyek a törvény alapjául szolgált 4% -os kötvények elhelyezését lehetlenné teszik, nem lesznek tovább fenntarthatók. Legalább erre enged következtetni a Magyar Agrár- és Járadékbank R. T. (amely szőlőkenőcsök kiszolgáltatásával meg van bízva) igazgatóságának a legutóbbi üzletévről szóló jelentésének idevonatkozó része:

„A lefolyt üzletév végéig és az azóta engedélyezett kölcsönök lebonyolítása, valamint a folyó évben tárgyalás alá vett kölcsönkérvények elintézésé után ezen üzletéget — tekintettel azokra a kedvezőtlen viszonyokra, a melyek ez ezen üzlet szerződés szerű alapját képező 4% -os címletek elhelyezésére nézve fennállanak — csak az esetben lesz módjukban folytatni, ha oly feltételeket sikerül elérni, s melyek a korábbiakkal szemben lényegesen megváltozott viszoknak megfelelnek.”

— **A kincstári erdők a selyemtenyésztés szolgálatában.** Darányi földmivelésügyi miniszter rendeletére a kincstári erdőterületeken nevelt 2 és fél millió darab kiültetésre alkalmas eperfacsemetét osztottak ki az erdőgazgatóságok. Rendelkezésre állt a múlt évben 5.110.000 eperfacsemete, melyből szintén két millió ingyen adatott ki a fontos nemzetgazdasági akció céljaira. A selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazottnak kimutatása szerint 8 millió csemetére volna szükség s oly méretű termelés indult, hogy már a jövő évben 9 millió 250 ezer darab fog rendelkezésre állani, e mellett a községi erdők kezelésénél 12 csemetekertben 2 és fél millió csemete neveltetik, így a szükséglet bőven fedezhető lesz.

— **Arankamentes, plombozott löheremag tisztán kapható a »Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank áruaktárának vezetőségénél, Kolozsvárt vasúti-állomás mellett.** Minden megkeresés e címre intézendő és pedig idejében, hogy a raktárnak legyen alkalma és ideje a kellő mennyiség kiállítására. (2.)

— **Szép lencse és paszuly kerestetik** megvételre vetőmagnak. Ajánlatok az ár megjelölése és egy kis minta beküldése mellett a kiadóhivatalhoz intézendők. (399.)

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatőzsde.

(Április 14.)

A baisse úgy látszik tegnapelőtt érte el a tetőpontját. Ma ugyan nem uralkodott általános lanyha hangulat, de azért minden emelkedés dacára az alapirányzat gyengébb volt. Amerikából magasabb jegyzések érkeztek, még pedig New-Yorkból egynegyed—háromnyolczad czenttel, Chicagóból 1 és egynegyed czenttel drágábbak. Berlin változatlan árakat küldött. Nálunk a malmok már nem veszik nyakra-főre és ez csendesebbé alakította az irányzatot. De a 29.000 métermázsányi felmondás is kedvetlenné tette a hangulatot.

Készárúizlet.

Ma a malmok még nem fejtették ki nagyon élénk vételkedvet és nem is fizettek magasabb árakat, sőt itt-ott valamivel olcsóbban kellett a 38.000 q búzát adni. Általában véve az alapirányzat csendes volt. A legmagasabb ár 8'60 k., a legalacsonyabb 7'40 k. volt, melyet 3000 q szerb búzáért fizettek.

Egyéb gabonaneműek közül elkelt néhány tétel rozs 6.60—6'70 és szerb 5'45 k.-án kelt el.

II. Határidőizlet.

Nagyon rendetlenül alakult a mai határidőforgalom de az alapirányzat lanyha maradt, noha később az árak valamivel javultak.

Kolozsvári piac.

A csütörtöki (április 12-iki) **hetivásáron** a következő gabona-árakat jegyeztük föl.

Buza métermázsánként	K.-tól	12.40—14'52	K.-ig.
Rozs	"	9'50—10'30	"
Zab	"	7'70—08'20	"
Árpa	"	9'25—10'90	"
Kukoricza	"	9'80—09'95	"

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százaléknál,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogtul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséyműkövetvények.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. Sz. K. Ön felhívja figyelmünket arra a közleményre, mely a B. II. egy közelebbi számában jelent meg s mely az „E. G. E.” működését kicsinyli, vagy kevesli. Mi annak a czikkelynek csupán a következő passzusát emeljük ki, nem védelmünkre, hanem azért, hogy azzal rámutassunk a forrásra, ahonnan és a milyen indulatból ez a kis gáncsolódás született. Ime: „A kolozsvári egyesület szinte szándékosan helyezkedik ellentétbe mindazzal, mi az anyaország mezőgazdasági centrumából kiindul. Mindamellett nem fejt ki olyan munkásságot, mely lefegyverezné még az ellenséget is.” Ugy-e szép? Ez a citátum csak elég világosan megmondja, hogy a kritika „ellenséges” főtől és kezétől származik. Egyébként — bár ez ma szokatlan és nem divat — vannak még emberek és intézmények, a kik és a melyek többet dolgoznak, mint a mennyit kidobolnak és piacra visznek. Az ilyen tárgyilagosságot kritikákat még elbírnjuk, ha épen a B. II.-ban látnak is napvilágot.

LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Az irodalmi szakosztály elnöke: Br. BÁNFY ERNŐ, alelnök: SZABÓ SÁMUEL, tagok: Br. FEILITZSCH ARTHUR, Dr. GIDÓFALVY ISTVÁN, GYÁRFÁS BENEDEK, KUSZKÓ ISTVÁN, LÉSZAI FERENCZ, Bárány MANNBERG SÁNDOR, TUBA LAJOS, TURCSÁNYI GYULA

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

HIRDETÉSEK.

Süldő koczák eladása.

A fogarasi m. kir. állami ménes birtokon tisztavérű mangalicza süldő **tenyész-koczák eladó.**

Bővebb felvilágosítás nyerhető a fogarasi m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál.

Budapest, 1900. április hó 7-én.

(315.)

Földmivvelésügyi m. kir. Minister.

A ranka-mentes kizárólag erdélyi lóhere és legprimább luczernamag

a kolozs-monostori állami vetőmag vizsgáló állomás által ólomzárólva a legjutányosabban beszerezhető:

Klein József és testvére

(303.)

czégnél

M.-Vásárhelyen.

Mintázott ajánlatok kívánatra küldetnek.

90 frtért 2 éves ojtvány

Eladó készlet

szokvány minőségben eladó.

Gyökeres ojtvány. (314.)

Eladó készlet	Leírás	gyöker		sima	
		l.r.	h.r.	l.r.	h.r.
25000	Piros és fehér Chassl. (gyöngyszőlő) Portálison 2 éves . . .	90			
6400	1 éves és fehér Solonis és Montikola . . .	90			
22100	1 éves Olasz Rizling, Portális, Solonis és Montikola . . .	90			
58350	Zöldojtvány Portális, Solonis és Montikola	100		50	
Leszállított áron					
300000	Riparia portalis (Gloire de Montpellier)	15	8	7	2
100000	Vitis solonis és Rupestris monticola	20	10	9	3
18000	Othello és Jaquez ojtás nélkül termő	25		10	
100000	Kadarka, Ol. Risling, Oporto, Mézesfehér és vegyes . . .	10		3	
40000	Chasselas, piros és fehér 25 faj csemege vegyesen	15		8	
40000	2 méter h. hasított barkafakaró 20 forint				
500	Lugas diez faragott tölgy és barkafa erősség szerint 50 krtól 1 frtig				

Rendeléskor az ár egy harmadrésze előlegül küldendő.

Rendelés Brogli Béla szőlő- és mintatelepek tulajdonosához Szászvári-intézőndő Máza, Baranyamegye vasut és távirda helyben.

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület” Nagy-Enyeden, 1900. május hó 4-én **tenyészállat-kiállítást**

rendez.

Dijazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, borjas tehének, tenyész-tehének és üszök.
- II. Havasi, esetleg pinzgauai fajtánál: 1—3 éves bikák, tehének és üszök.
- III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tehének.
- IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
- V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 35 különböző díj 800 kor. értékben.

Bejelentések intézendők SZÉKELYHIDY VIKTOR gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

(299)

Pályázati hirdetés.

Az erd. róm. kath. Status igazgatótanácsa, az 1899. évi október hó 25-én tartott rendes statusgyűlésétől nyert meghatalmazása folytán egy jószágigazgatói állásra Kolozsvár székhellyel ezennel pályázatot hirdet.

Az erdélyi róm. kath. status uradalmainak jószágigazgatója ügykörét képezik: a kolozs-monostori, nagy-almási, radnóthi és alsó-bajomi főuradalmak és az ezekhez tartozó birtokok igazgatása, felügyelete és ellenőrzése az egységes kezelés iránti kiváló tekintettel.

Ezen birtokok, illetve uradalmak terjedelmét a következőkben részletezzük:

1. A kolozsmonostori mezőgazdaság 4200 hold, erdőgazdasága 500 hold, együtt tehát 9200 hold.

2. A nagy-almási uradalom mezőgazdasága 1200 hold, erdőgazdasága 7800 hold, együtt 9000 hold.

3. A radnóthi uradalom mezőgazdasága: 4800 hold, erdőgazdasága 400 hold, együtt 5200 hold.

4. Az alsó-bajomi uradalom mezőgazdasága 1500 hold, erdőgazdasága pedig 2500 hold, együtt 4000 hold.

A pályázók, kiknek magyar honpolgároknak és róm. kath. vallásuaknak kell lenniök, kötelesek:

1. Elméleti és gyakorlati képzettségüket igazolni.
2. Megkivántatik, hogy pályázók javadalmazási igényeik felől, pályázati folyamodványaikban ők maguk ajánlatszerűen nyilatkozzanak.
3. A felszerelt folyamodványok **1900. évi május hó 5-ig** bezárólag Kolozsvárra, az erd. róm. kath. status igazgató tanácsához czimzendők.

Kolozsvárt, 1900. évi április hó 10-án.

(317.)

Majláth Gusztáv Károly gróf s. k.
erdélyi püspök.

Rózsák!

Magas és törpe kitünő
edzett példányokban
kaphatók:

SCHULTZ REZSŐ kertészetéből Kolozsvártt

Brétfü-út 1. szám.

Virágüzletemben **Unio-utcza 2. szám**, a legdivatosabb virág munkák, minden időszakban szép, üde virágokból. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Tiszteletteljesen

SCHULTZ REZSŐ
műkertész.

(304.)

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-posták, konkolyozók, kaszáló-és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szeceksavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes aczél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(308.)

(261.)

Szabadalmazott

kosárbetétek

gőzcséplőgépek számára, kaphatók a feltalálónál, teljes felelőség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek árai:

(301.)	4 lóerőjű géphez	30	frt.
	6 " " "	35	"
	8 " " "	40	"
	10 " " "	45	"

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő. **BAJZÁTH IGNÁCZ** Székelyhidon.

ALFA

tejgazdasági eszközöket
vagy gépeket venni szán-
dekozik!

tehenészetet akar be-
rendezni!

tejgazdasági telepet ki-
váln felállítani!

tejszövetkezetet óhajt
létesíteni!

az forduljon teljes bizalommal hozzánk.

Díjmentesen szolgálunk utbaigazítással, tanácssal.

Alfa-Separator

(244.)

részvénytársaság.

ezelőtt: Pfanhauser A.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 45.

Elemi Biztosító Részvénytársaság.

Teljesen befizetett részvénytőke 4.000,000 korona.

Kolozsvár, 1900. márczius hó.

Van szerencsém t. Cz. b. tudomására hozni, hogy az

Elemi Biztosító Részvénytársaság

számára tőzbiztosítási ajánlatokat épületekre, ingóságokra, áruraktár, termény és takarmánykészletekre stb., valamint gyári és átalány-biztosításokra vonatkozólag elintézés czéljából elfogadok.

Midőn egyszersmind b tudomására hozom, hogy az általam képviselt intézet más biztosító vállalattal szemben kötelezettségben nem áll (nincs kartelben), kérem, hogy szíveskedjék b. bizalmával megtisztelni, a mit legelőnyösebb feltételekkel és méltányos eljárással mindenkor kiérdemelni iparkodom.

Kiváló tisztelettel

az Elemi Biztosító Részv. Társaság kolozsvári vezérképviselője:

Ferenczy Dezső

Jókai-utca 4. sz., Ferenczi-ház.

(295.)

Vidéki ügynökök a legelőnyösebb feltételekkel felvétetnek.

Clichéket árjegyzékek, könyvek, szak- és folyóiratok, katalógusok és hirdetések, valamint minden egyéb nyomtatvány illusztrálásához rajz vagy fénykép után kitűnő kivitelben és legolcsóbb áron készít és szállit:

Fischer Lipót

chemigrafikai műintézete

Budapest,

IV., Kossuth Lajos-utca 15.

az Ujvilág-utczával szemben.

Vidéki megrendelések is legnagyobb pontossággal és figyelemmel teljesítetnek. (4.)

AMERIKAI**SZŐLŐVESSZŐ**

mélyen leszállított áron eladó

Ripária Portális (Gloir de Montpellier) Rupestris Monticola, Rupestris Metallica, Aramon × Rupestris Ganzin 1. sz. Colombeau × Rupestris (Gamay × Couderce) Vitis Solonis, szavat. fajtisztá

I. oszt. sima vessző	ezre 20	korona
II. oszt. sima vessző	ezre 10	"
I. oszt. gyökeres vessző	ezre 40	"
II. oszt. gyökeres vessző	ezre 24	"
Gyökeres nagylevelű Rupestris	ezre 20	"

Nagybani vételnél megfelelő árengedmény.

Gyökeres vesszők ojtásra válogatva 10 koronával drágábbak.

Gyökeres fásajtványokban csekély készletek: Follblanche, Clairette blanc, Carignan, Semillon, Mézesfehér, Olasz Rizling, Oportó, Furmint, Szagos Bajnár

Solonis × Rupestris, Berlandieri Ressegnerből kisebb mennyiség eladó.

Európai sima vesszők: Folleblanche, Clairette blanc, Piquepoul, Gamay blanc, Pinaut blanc, Mézesfehér, Ezerjő, Olasz Rizling, Chasselas és Muskatály különböző fajokban, Kövidinka, Semillon, Zöldsvlváni, Aramon, Carignan, Alicante, Bouchet, Oportó, Kadarka: 6 koronától 20 koronáig ezre, Gledicsia és akáczcsemeték 10 korona ezre.

TELEKI ZSIGMONDcs. és kir. udvari szállító **PÉCSETT.**

Alanyvesszőket és nemes galyat rész-ojtásra kiadok és ebbeli ajánlatok minél előbb hozzám intézendők. (312.)

Tenyészállat-árverés.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság tisztavérű magyar erdélyi fajta tenyészetéből származó számfeletti, illetve kisorsolt 24 darab 2½ éves tenyészbika, 14 darab különböző korú tehén és 7 darab 2 éves üsző Tordán az állami gazdaság majorjában folyó évi április hó 22-én délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján készpénzfizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

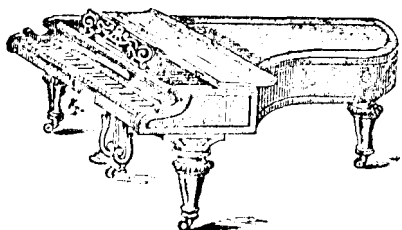
Ezen árverésre az érdeklődők Kolozsvár felől a reggel 6 óra 11 perczkor induló 502. számú gyorsvonattal; Tövis-Kocsárd felől az 505. számú személyvonattal, Gyéresen át, reggel 7 óra 55 perczkor érkehetnek Tordára.

Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai ménegazdaság intézője által (Kolozspuszta, utolsó posta Kolozs, távirada-állomás Kolos-Kara) érdeklődőknek megküldetik.

Budapest, 1900. márczius hó.

(310.)

M. kir. földmívelésügyi minister.

THEK ENDRE EGYEDÜLI MAGYAR ZONGORAGYÁROS.

A legnagyobb választékban vannak hangszereim a központban **Budapesten Üllői-út 66.**, a honnét kiválasztottakból van raktáron **KOLOZSVÁRT Unio-utca**, az erdélyi közönség kényelmére tekintetes **FARKAS ÖDÖN** zenedei igazgató és tanár úr által képviselve.

Egyenlők a hangszerek ez idő szerint a legjobbakkal, ár tekintetében pedig igen sokkal olcsóbbak a jobbaknál, a beözönlött rosszakkal pedig nem versenyzek. (306.)

SPITZER C. építési vállalat

beton és kőanyag esaternázás, árnyékszék, vízvezeték, fürdő, gőz- és légfűtős berendezések tervezésére és elkészítésére.

Klinker-téle és Mettlachi kövezések és teljes istálló-berendezések.
Agyagkő chamotte és vasárak raktára.

A R A D,
Tökölly-tér 2a.

B U D A P E S T,
Teréz-körút 17. szám.

B É C S,
I. Getreidemarkt Nr. 16.

Telefonszám 408.

Kolozsvár, Belközép-utca 12. sz.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy új csatornázási, vízvezetési, fürdő, gőz- és légfűtés berendezéseket, továbbá már meglévő csatornázások és vízvezetékek átalakítását, valamint minden e szakba vágó javításokat teljes jótállás mellett továbbra is elvállalok.

Egyidejűleg bátorkodom értesíteni, hogy itteni műszaki irodámmal összeköttetésben nagy raktárom van: Kőanyag öntöttvas, horganyzottvas és ólomcsövek úgy mint a hozzá tartozó idomdarabokból, csatornázás, vízvezeték és esővízcsatorna, árnyékszék-ömlők, kéménytoldások é. a. t. számára valamint fürdőberendezésekhez szükséges kályhák, kádak és vas réz és porcellán árukat is.

Továbbá raktáron tartok: Mettlachi és Klinker lemezeket konyha, folyosó, fürdőszoba és kapualy kövezéséhez úgy mint falak beburkolásához, melyek kövezését szintén elvállalom.

Ezen kívül nagy raktárom van kitűnő minőségű Portland- és Román-cementből valamint szállítok Magyar-, Morva-, Német- és Franciaországi fedélpalát is.

Itteni három évi működésem alatt semmi fáradságot és költséget nem kiméltem, hogy üzletemet a tisztelt közönség igényeinek megfelelőleg valódi mintaüzletté fejlesszem és sikerült mindazok meglegedését megnyernem, kikkel eddig összeköttetésbe léptem.

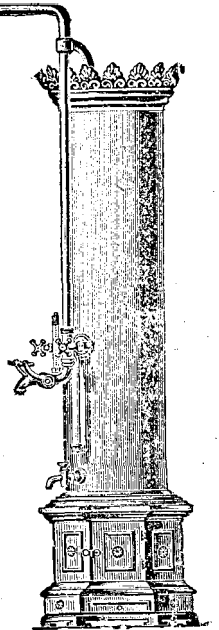
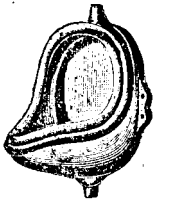
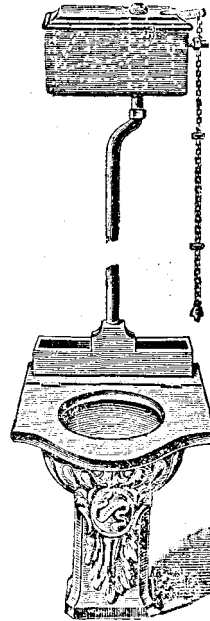
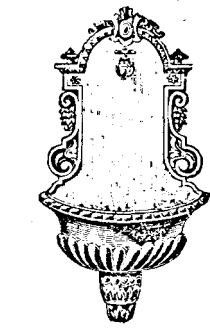
Tisztelt Közönség becses figyelmét vállalatomra felhiva és pártfogását kérve, ajánlom magamat szives jóakarataiba és jegyzek

kiváló tisztelettel

Spitzer C.

Kolozsvár Belközép-utca 12.

(302.)

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztály-sorsjáték (VI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Hatodik Sorsjáték. 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1900. május 17. és 18.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1900. június 12. és 13.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1900. június 10., 11. és 12.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1900. szeptember 12-től október 10-ig.			
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000.000 (Egy millió)			
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1	Jutal.	600000	600000
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	1	Kor.	400000	400000
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000	1	nyer.	200000	200000
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000	1	à	100000	100000
3 " 2000	6000	3 " 3000	9000	3 " 10000	30000	1	"	60000	60000
5 " 1000	5000	5 " 2000	10000	5 " 5000	25000	1	"	40000	40000
8 " 500	4000	8 " 1000	8000	8 " 2000	16000	2	"	30000	60000
30 " 300	9000	20 " 500	10000	10 " 1000	10000	3	"	20000	60000
50 " 100	5000	60 " 300	18000	70 " 500	35000	20	"	10000	200000
2900 " 40	116000	3900 " 80	312000	4900 " 130	637000	50	"	5000	250000
3000 nyer.	Korona 240000	4000 nyer.	Korona 477000	5000 nyer.	Korona 898000	400	"	2000	800000
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1900. augusztus 1. és 2.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1900. augusztus 22. és 23.				1	"	40000	40000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			2	"	30000	60000
1 á	90000	1 á	100000			3	"	20000	60000
1 "	30000	1 "	30000			20	"	10000	200000
1 "	20000	1 "	20000			50	"	5000	250000
1 "	15000	1 "	15000			400	"	2000	800000
3 " 10000	30000	3 " 10000	30000			720	"	1000	720000
5 " 5000	25000	5 " 5000	25000			1000	"	500	500000
8 " 2000	16000	8 " 2000	16000			27800	"	200	556000
10 " 1000	10000	10 " 1000	10000			30,000 nyer. és jutalom			Korona 9.550,000
70 " 500	35000	70 " 500	35000						
3900 " 170	663000	3900 " 200	780000						
4000 nyeremény	Korona 934,000	4000 " nyeremény	Korona 1.061,000						

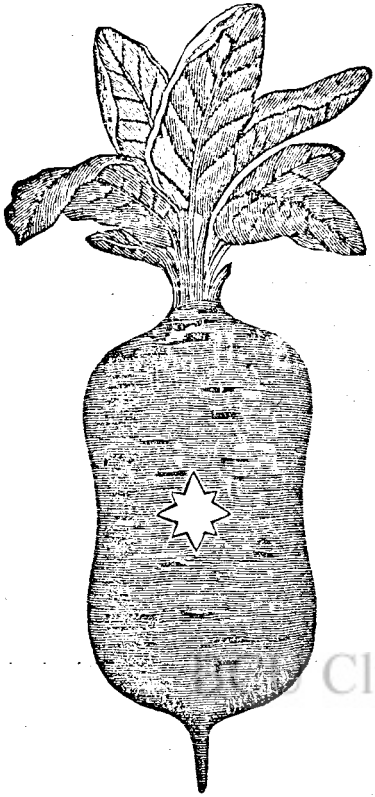
Az I. osztály huzása 1900. évi május 17. és 18-án lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termében. — Sorsjegyek a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1900. évi április hó 15-én.

(309.)

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

Impregnált csillag * jegyű takarmány

Eckendorfi takarmányrépa Csillagjegyű.

répa-mag

(298.)

Mint hogy tudomásunkra jött, hogy a törvényesen bejegyzett csillag * védjegyet viselő és a 88.000-ik sz. a. szabadalmazott eljárással *impregnált takarmányrépa*-magvainkat számos esetben hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők néhány zsák csillagjegyű répamagot rendelnek és ha ez elkelt, akkor mindenféle csekélyebb értékű magot árusítanak a csillagjeggyel ellátott zsákokban, hogy ez által azt a hiedelmet keltsék, hogy a zsákokban az általunk termelt és *impregnált takarmányrépa* foglaltatik, szükségesnek tartjuk a magyarországi tisztelt gazdaközönseget értesíteni, miszerint a valódi csillag * jegyű

impregnált takarmányrépa-magvak

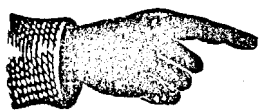
Magyarország, Felső- és Alsó-Ausztria, valamint Morvaország részére kizárólag egyedül csak a

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedő cégnél

Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz. és VI. ker., Andrássy ut 23. szám kaphatók.

Az általunk termelt és impregnált fajták, ugymint

Sárga Oberdorfi,
Vörös Oberdorfi,
Sárga olajbogyó,
Vörös olajbogyó,

Sárga Eckendorfi,
Vörös Eckendorfi,
Sárga Mammut,
Vörös Mammut,

mint említettük, Magyarországon **egyedül** csak a

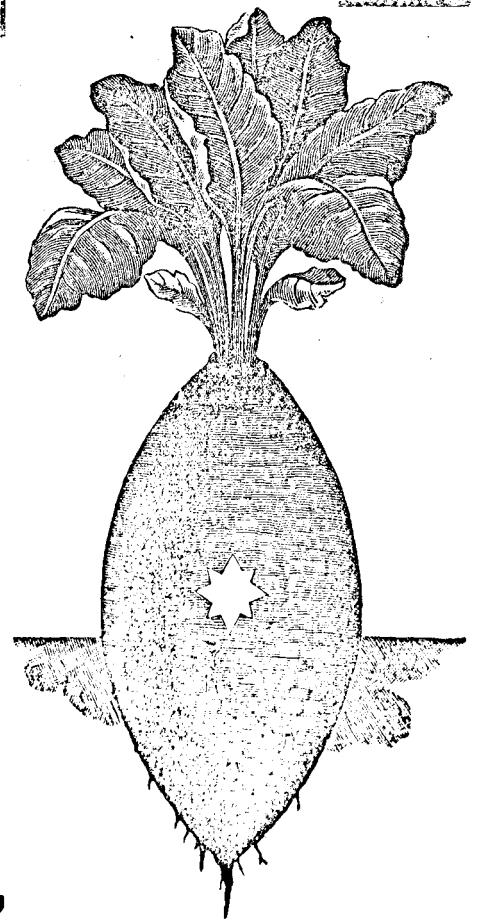
Mauthner cégnél

kaphatók. **különösen kitűnnek** azért, hogy

1. csirázási energiájuk erősebb, magas csirázó képesség folytán gyorsabb és erőteljesebb a kikelésök, kitűnnek továbbá
2. a fajtáknak fajazonossága által, tudniillik alakra és színre nézve,
3. a magvak leggondosabb tisztítása és végre a meglepő nagy termés által.

Jaensch Gusztáv és társa

ascherslebeni (Északnémetország) birtokosok és magtermelők.

Olajbogyó alaku takarmányrépa Csillagjegyű.

ELSŐ ÉRMEK, ARANY KITÜNTETÉSEK, ALLAMDIJAK stb.

A BALANCE SEPARATOR

lefőlöző-gépek hat hónap alatt kifizetik önönmagukat.

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI., ANGYALFÖLD, JÁSZ-UTCZA 7.

(292. II.)

Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek teljes berendezése.

Tisztelt vevőinknek hosszabb időre biztos vajpiacot biztosítunk.

FUCHS és SCHLICHTER.
Budapest, VI. Jász-utca 7.

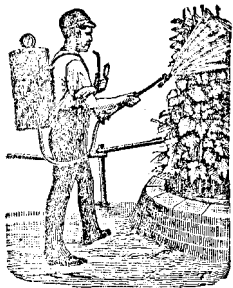

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskendezéséhez, valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs

és tormáncs teljes kiirtásához

MAYFARTH Ph. és Társa-féle szabadalmazott

Önműködő

ugy hordozható, mint kocsira szerelt

„SYPHONIA”

fecskendői, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben

A legjobb vetőgépek

Mayfart Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA”

(Tolóvetőkerékrendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltó-

kerekek nélkül, dombon avagy síkon a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalma-prések kézi használatra. Kukoricza-morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trienrök, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

Mayfarth Ph. és Társa

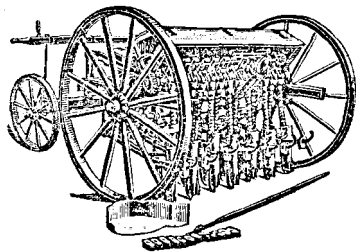
cs. és kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

(229.) **BÉCS, II. Táborstrasse 71.**

Kitüntetve több mint 400 arany, ezüst és bronzéremmel.

Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek.

Képviselek és Ismételtadók alkalmaztatnak.

Sertésenyésztők figyelmébe.

A 13652. szám alatt szabadalmazott SOMOGYI GÉZA-féle állatok emésztését elősegítő por mindenféle sertésbetegségek ellen sikeres hatással bír.

A 13652. sz. magy. kir. szabadalmi okiratnak kivonata.

Jelen találmány tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok, különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emészthetőségét megkönnyíti.

Mint a tapasztalatok bizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az állat szervezetére igen jótékonyan hat, a mennyiben annak ellenálló-képességét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagy mértékben növeli.

Figyelmeztetés.

A por, melyet az étellel együtt bevesz a sertés, a gyomorból megemésztés után a vékonybelekbe kerül, a hol az tovább emésztődve annak alkalmas részei a bél szivó edényei (bolyhai) által felszívódnak s a tápláló szervek erein keresztül a vérbe vitetnek és számtalan véredény által szétterjednek a test minden részébe; innen van tehát az, hogy a por tartalma szerint belsőleg hat, mert ha találmányom rendszeresen használva lesz, sikeres eredménnyel jár.

Használati utasítás.

Ha az állat nem eszik és nem emészt, hetenként 2-szer 3 deka 1½ evőkanállal adandó naponta.

Ha az állat gyengélkedik, az első két nap 5 deka 2½ evőkanállal naponta. Azonban, ha betegségbe megy át, két napon át 8 deka 4 evőkanállal etetendő. — A por kevés hig ételbe keverendő.

Elismerő levelek gazdaságokból vannak.

Kapható mindenütt.

¼ kg. doboz 90 fillér (45 kr.), ½ kg. doboz 1 korona 80 fillér (90 kr.)

(288)

Készítő: **SOMOGYI GÉZA, Arad.**

Főraktár: **BURGER FRIGYESNÉL** Kolozsvártt.

Eladó elsőrendű szőlő-oltványok

és kitűnő

asztali **Ó-** és **Uj** hegyi borok

nagy mennyiségben!

Gyökores oltványok: Bakar Piros, Erdei fehér, Bácsó vagy Juhfark, Portugizi, Olasz Rizling, Rajnai Rizling, Ropogós gyöngy, Madeleine Angevine, Madeleine royal ezre 120 ft első osztályu. Sima zöld oltvány ugyan ezen fajokból ezre 80 ft első oszt., mind Rip. Portalis alanyba vannak oltva, kapható nagy mennyiségű Othello sima vessző ezre I. oszt. 10 ft, II. oszt. 6 ft. Delevardt sima 50 ft. Megrendeléseket elfogad:

Sándor József Bihar-Diószegen.

(290.)

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Aelnök CSÁVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, DESSEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, SZÓNYI ZSIGMOND
TELEKI SÁNDOR gr.

Vezérigazgató: SZÓNYI ZSIGMOND.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint a biztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának; az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé, a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.

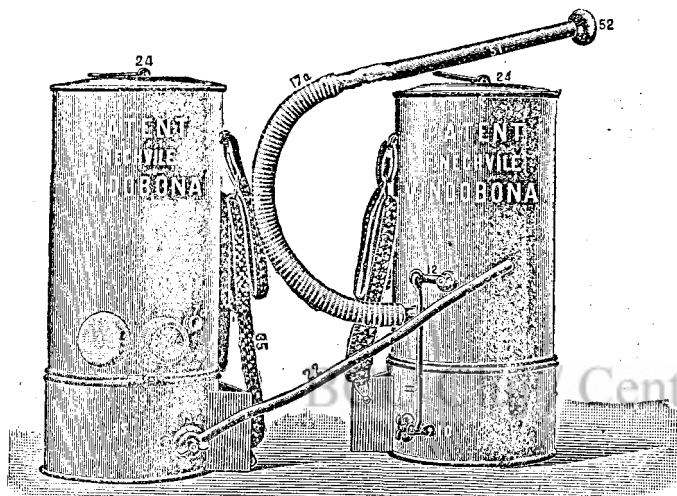
A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett, mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszagadják, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten (József-körút 8.) és a vidéken létesített ügynökségek. (185.)

A szőlő OIDIUM (lisztharmat) betegségének leküzdésére a

„VINDOBONA“

kénfúvó készülék a legjobb, aminek bizonyítéka a geissenheimi (Rajna mellett) gyümölcsészeti és borászati tanintézetben a „Torpille“, „La Rapide“, „Vulcan“, „Universal“ és „Vindobona“ kénfúvókkal végzett összehasonlító kísérletek eredményeképpen a „VINDOBONA“ kénfúvóról kinyilvánított szakvélemény:

»A készülék (Nechvile Ferenc »Vindobona«-ja) rendkívüli könnyüége dacára erős és tartós szerkezettel bír. Működése roppant könnyű, szinte játszva funkcionál. A legtakarékosabban működik.«

Kapható:

Oberth Frigyesnél MEDGYESEN,

vagy közvetlenül

Nechvile Ferenc

szőlőmivelő eszközök, érczárú- és pinczegazdasági gépgyárában,

BÉCS, VI. Griesgasse 14. szám.

Hazai gyártmány.

Csinos kerti- és parkkerítések, kapuk

vaskerettel és sodronyfonat-betéttel.

Továbbá olcsó és tartós gép-sodronyfonatok, kertek, erdők, vadaskertek, tyúk-udvarok, gazdasági telepek, ménesek stb. bekerítésére. Aczél-tüskés kerítés-sodrony, ugyanígy csavart-pánthuzal.

Kaphatók:

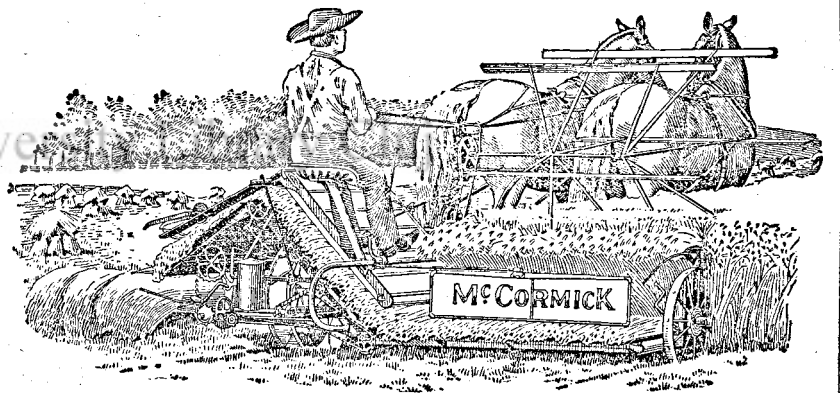
Kollerich Pál és Fiai

gyárosoknál (291.)

Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 21.

Árjegyzék és költségvetések ingyen.

Mc. CORMICK
HARVESTING MACHINE COMPANY.
chicagai aratógépgyár.

Kévekötoáratógép.

Marokrakóaratógép.

Fűkaszálógép. (297.)

Szénagyűjtő-gereblye.

Kévekötozsineg.

Kaszaélesítő.

Iroda és főraktár Magyarország és Ausztriára.

BUDAPEST, V. Váci-ut 38 sz.

William J. Stillman Igazgató.

Solymosy és társa, Kolozsvár, Képviselők

Kolozs. Szilágy és Háromszék megyékre.

GAÁL és MOLNÁR

ASZTALOS és KÁRPITOS BUTORAINKAT

a legszolidabb árakban, az érdeklő közönség becses figyelmébe ajánljuk.

(161.)

legnagyobb butor-raktára

KOLOZSVÁRT, Unio-utcza 8-10. sz.

Saját műhelyünkben és felügyeletünk alatt szakszerűen készült

Gaál és Molnár.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő		Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
21700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel húzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kibuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$)	frt	— 75	vagyis	1.50	korona
egy negyed ($\frac{1}{4}$)	"	1.50	"	3.—	"
egy fél ($\frac{1}{2}$)	"	3.—	"	6.—	"
egy egész ($\frac{1}{1}$)	"	6.—	"	12.—	"

utánvét mellett vagy az összeg előzetes be-
küldése ellenében. Hivatalos tervezet díjta-
lanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre
f. é. április hó 21-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

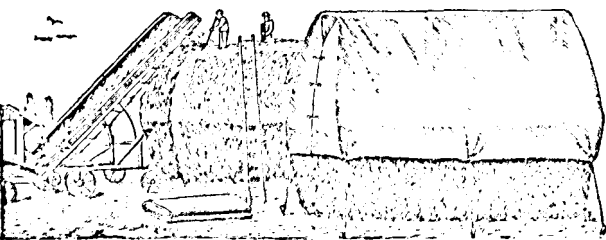
Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....korona összegben {utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm.} A nem tetsző törlendő

Pontos cím:

VIZMENTES PONYVÁK KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan — minőségben

BEPCZEPONYVÁK,

Vitorla-vászon ponyvák,

KOCSIPONYVÁK.

Alapítva 1830. — Cs. kir. szab. vízmentes szövetgyár. 46 Kútintézés.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST, V. ker. Thonet-udvar.

TELEF., (305) (Tirol.)

(305)

BÉCS

I., Volksgartenstrasse 1.

Vízmentes Ponyvák

elismert kitűnő minőség — [] metr. 1 K. 60 fillér és följebb

Zsákok

Tarpaulin- varrással és varrás nélkül 75 fillér és följebb
Rovatkás- Sátrak, esőköpenyek öltönyök.
Kender- kendertömlő, tűzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. Minden város jobb üzletében a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni.

Ripária portalis

VESSZŐ

100,000 drb. I. oszt., hibátlan eladó ezere 8 forintért

Ugron Gábor szállószetéből,

u. p. **Dános** (Erdély)

(313.)

Almakerék.

Előleg 30% megrendeléskor.

Ministeri szokványminőségű gyökeres fásoltványok

Furmint, Olasz rizling ezre 100 frt.

Amerikai vesszők 7 frt ezre

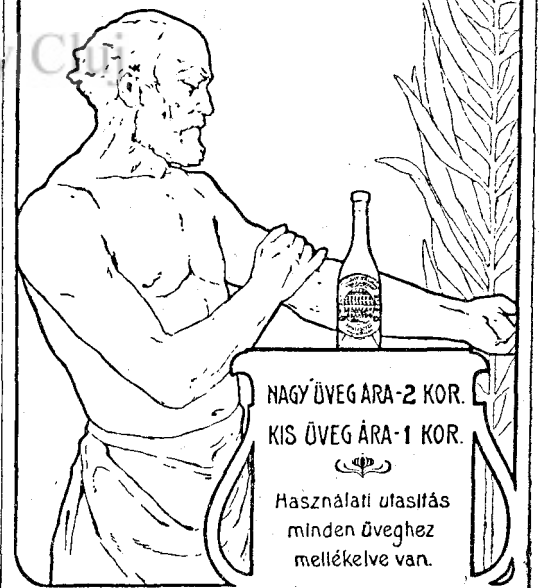
Csemege különlegességek 12—14 frt száza.

Buding Károlynál Nagy-Őszön.

— Árjegyzék ingyen. —

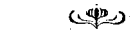
(316.)

BRÁZAY KÁLMÁN
SÓSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

NAGY ÜVEG ÁRA-2 KOR.

KIS ÜVEG ÁRA-1 KOR.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van.

Világhírű, rendkívül jó hatású háziszor bedörzsölés által meghűléses esetekben: csusz, köszvény és fülzsággatásnál, hurutos szembajknál, toroklobnál, differitisznél, fogfájásnál, migrain, hajhullás és lábizzadás ellen. Gyuró gyógymódra (massage) orvosi tekintélyek által ajánlott kiváló szer. Használati utasítás, melyben minden egyes baj ellen miként alkalmazása e szernek részletesen le van írva, minden üveghez mellékelve van.

Gyártási hely: Budapest.

Kapható minden fűszerkereskedésben s gyógyszerertárban.

Számos elismerő-levél a világ minden részéből.

(249.)